

REPUBLIKA HRVATSKA

VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za gospodarstvo

I N F O R M A C I J A

o stanju gospodarstva
Vukovarsko-srijemske županije

Vukovar, kolovoz 2016. godine

SADRŽAJ

	Stranica
1. UVOD	1
2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA	2
2.1. Opći podaci o Županiji	2
2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka	3
2.3. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana	8
3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU	11
3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske	11
3.2. Makroekonomsko okruženje u Republici Hrvatskoj	13
4. GOSPODARSTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	17
4.1. Strukturne karakteristike i usporedba gospodarstava Republike Hrvatske i Vukovarsko-srijemske županije	17
4.2. Osnovni financijski i komparativni pokazatelji stanja gospodarstva Vukovarsko-srijemske županije	22
4.3. Bruto domaći proizvod	37
4.4. Evidentirane neizmirene obveze	40
4.5. Vanjskotrgovinska razmjena	42
4.6. Zaposlenost i nezaposlenost u Republici Hrvatskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji	44
5. OBRTNIŠTVO	49
6. PROGRAMI POTPORA I POTICAJNIH MJERA ZA RAZVOJ MALOG GOSPODARSTVA VUKOVARSKO-SRIJEMSKE ŽUPANIJE	54
6.1. Jamstveni fond za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji	54
6.2. Program kreditiranja poduzetnika Kreditom do uspjeha 2014. „Mjera 1- kreditom do konkurentnosti“	54
6.3. Program kreditiranja poduzetnika „PBZ-Poduzetnik Vukovarsko-srijemska županija 2014.“	55
6.4. Program kreditiranja poduzetnika „PBZ-Poduzetnik Vukovarsko-srijemska županija 2016.“	56
7. ZAKLJUČNO	57

1. UVOD

Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave koja, u okviru svog samoupravnog djelokruga ima ulogu usklađivanja interesa gradova i općina u svom sastavu te poduzimanja aktivnosti uravnoteženog socioekonomskog razvoja Županije u cjelini.

Godišnjim programom rada Županijske skupštine predviđena je izrada Informacije o stanju gospodarstva na području Vukovarsko-srijemske županije. U ovom dokumentu daje se pregled stanja u gospodarstvu općenito i po pojedinim segmentima, odnosno djelatnostima koje su značajne za gospodarski razvoj Županije.

Određena područja iz nadležnosti Županije, a koja su predmet zasebnog izvješćivanja Županijske skupštine (poljoprivreda, međunarodna suradnja, poslovanje trgovačkih društava u kojima je Županija vlasnik ili suvlasnik, aktivnosti županijske razvojne agencije i dr.) u ovom dokumentu su obrađeni samo u mjeri koja je nužna za sagledavanje pozicije tog segmenta u sveukupnom gospodarstvu Vukovarsko srijemske županije.

Radi bolje ocjene postojećeg stanja i sagledavanja ostvarenih trendova po pojedinim sektorima gospodarstva prikazani su postignuti rezultati u 2015. godini, kao i u godinama relevantnim za komparativnu analizu i donošenje konkretnih zaključaka.

Da bismo dobili realniju sliku trenutnog stanja, u ovoj informaciji se mogu pronaći i podaci iz tekuće godine koje objavljuju institucije zadužene za praćenje stanja u gospodarstvu.

Za izradu ovog materijala korišteni su podaci Ureda državne uprave u VSŽ - Službe za gospodarstvo, Državnog zavoda za statistiku, Ureda za katastar i geodetske poslove, Financijske agencije, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje – Područna služba Vinkovci, Hrvatske gospodarske komore te Trgovačkog suda u Osijeku.

Svrha dokumenta jeste da prikaže aktualne trendove u gospodarstvu RH u odnosu na gospodarstva iz okruženja, kao i trendove unutar nacionalnog gospodarstva, odnosno poziciju Vukovarsko srijemske županije u okvirima istoga.

Tako uočeni trendovi i pokazatelji trebali bi biti osnova za donošenje odluka i strateških dokumenata, cilj kojih je oporavak, jačanje konkurentnosti i razvoj gospodarstva na ovim prostorima.

2. OSNOVE GOSPODARSKOG RAZVOJA

2.1. Opći podaci o Županiji

Vukovarsko-srijemska županija nalazi se na samom istoku Republike Hrvatske. Istočna granica sa Srbijom i južna s Bosnom i Hercegovinom ujedno je i državna granica Republike Hrvatske ukupne dužine 266,2 km, 148,2 km riječne granice uz Dunav i Savu te 118 km kopnene granice prema Srbiji.

Prostire se na površini od 2.448 km², a prema službenim rezultatima Popisa stanovništva iz 2011. godine na području županije živi 179.521 stanovnika.

Županija sa sjedištem u Vukovaru obuhvaća 5 gradova (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok i Otok) i 26 općina sa 84 pripadajuća naselja.

Županija je dio Panonske nizine iz koje se središnjim prostorom dižu uzvišenja diluvijalnog prapora. Prostor koji je melioriziran i pripravan za intenzivnu poljoprivrednu obradu, uglavnom je zastupljen plodnom crnicom. U razvijenoj hidrografskoj mreži na sjeverno istočnom dijelu dominiraju Dunav i Vuka, a na južnoj strani protječe rijeka Sava s pritokom Bosut u koji utječu rječice Biđ, Spačva i Studva.

Nadmorska visina zemljišta je u rasponu od 78m (Spačva) do 204m (Čukala), a visinska razlika iznosi 126 metara što Županiju čini izrazito nizinskim ravničarskim krajem.

Klima je umjereno kontinentalna sa hladnim zimama i toplim ljetima. Srednja godišnja temperatura je 11,2 °C. Srednji najtopliji maximum je 29,9 °C, a srednji minimum -12,2 °C. Prosječna godišnja količina oborina je 660 mm.

2.2. Gospodarski potencijali i mogućnosti razvitka

Gospodarske potencijale županije predstavljaju prirodni resursi i to poljoprivredne obradive površine, šume, nalazišta nafte i plina, pijeska i šljunka, vodni tokovi i zemljopisni položaj, kao i instalirani proizvodni i uslužni kapaciteti, visokovrijedni ljudski potencijal, te etno i eko-vrijednosti.

Tlo, blaga kontinentalna klima i povoljan godišnji raspored oborina ovog podneblja omogućava kvalitetnu poljoprivrednu proizvodnju. Ratarske površine su meliorirane i komasirane i omogućuju strojnu obradu i visoke prinose. Glavni proizvodi su: pšenica, kukuruz, suncokret, soja šećerna repa, duhan i povrće. U stočarskoj proizvodnji najzastupljenije je svinjogojstvo i govedarstvo.

Poljoprivredne površine zauzimaju 149.703 ha ili 61,1% površine Županije od kojih se 93,4% odnosi na oranice, dok ostatak otpada na pašnjake, livade, vinograde i voćnjake.

Ukupne šumske površine s nadaleko poznatim Spačvanskim bazenom zauzimaju 69.398 ha što čini 28,4% površine županije i uglavnom su zastupljene glasovitim slavonskim hrastom lužnjakom, poljskim jasenom i običnim grabom, dok na neplodno tlo i trstike otpada 25.674 ha što čini 10,5% površine Županije.

Bogatstvo raspoložive drvene mase od oko 19 mil. m³ u šumama županije i godišnji sječivi etat, koji iznosi oko 344.000m³ bruto drvene mase, dobre su osnove za daljnji razvitak drvoprerađivačke industrije, poglavito proizvodnje finalnih proizvoda i namještaja.

Bogata nalazišta kvalitetne gline, šljunka i pijeska omogućila su razvitak industrije građevinskog materijala, posebno opekarstva.

Veliki prirodni resursi kojima obiluje Županija su nafta i zemni plin. Eksploatacijska polja nafte i plina nalaze se u istočnom dijelu Županije (Đeletovci, Privlaka i Ilača). Godišnja proizvodnja iznosi oko 60.000 t nafte te oko 5,5 mil. m³ plina.

Povoljan zemljopisni položaj Županije, koja predstavlja značajnu prometnu transversalu u smjeru istok-zapad i sjever-jug te znatno razvijen cestovni, željeznički i riječni promet, velika su prednost ovog kraja vezano uz otvaranje prema istočnoeuropskim tržištima. Potrebno je istaknuti autocestu Zagreb – Lipovac, rijeku Dunav te riječnu luku Vukovar.

Raspoložive poljoprivredne površine omogućavaju intenzivnu ratarsku i stočarsku proizvodnju. Na području Županije kvalitetno su strukturirani kapaciteti, koji zahtijevaju stalnu tehnološku modernizaciju te proširenje opsega i strukture proizvodnje, za proizvodnju šećera i špirita, mlijeka i mliječnih proizvoda, mlinsko-pekarskih proizvoda, mesa i suhomesnatih proizvoda, prerađevina od voća i povrća, stočne hrane te doradu i preradu sjemena kao i drugi spomenuti, odnosno nespomenuti kapaciteti privatnog poduzetništva koji sve više dobivaju na značaju.

Pored instaliranih kapaciteta oslonjenih na raspoloživu sirovinsku osnovu kao logičan razvojni slijed događanja, uvjetovan s jedne strane tradicijom, a s druge strane željom za kvalitetnijom izmjenom strukture gospodarstva, sagrađeni su još kapaciteti u metalo-prerađivačkoj industriji, kapaciteti za proizvodnju pokrivača i proizvoda tekstilne industrije te kapaciteti za proizvodnju predmeta od krzna i kože, odnosno kožne obuće i krznene konfekcije.

Značajniju ulogu za cjelokupni razvoj Županije svakako bi trebao imati i ljudski potencijal. Radni kontigent stanovništva (15-64 godina) u strukturi stanovništva sudjeluje sa 65.9% odnosno 118.382, dok je na razini RH taj udio nešto povoljniji i iznosi 67,1%.

Prirodne ljepote kraja, uz bogatu slavonsku šumu koja skriva brojne vrste visoke i niske divljači, bogatstvo vodnih tokova raznovrsnom kvalitetnom ribom, pružaju odlične pretpostavke za razvoj kontinentalnog, lovnog, ribolovnog, izletničkog i avanturističkog turizma. Bogata kulinarska ponuda podneblja osnova je razvoja i kvalitetne ponude ugostiteljstva i hotelijerstva.

POPIS STANOVNIŠTVA PO OPĆINAMA I GRADOVIMA (za 2011.godinu)

Tablica br. 1

Red broj	GRAD – OPĆINA	POPIS 1991.	POPIS 2001.	POPIS 2011.	INDEKS 2011/2001
1.	Grad Vukovar	46.543	31.670	27.683	87,4
2.	Grad Vinkovci	38.580	35.912	35.312	98,3
3.	Grad Ilok	9.748	8.351	6.767	81,0
4.	Grad Županja	14.435	16.383	12.090	73,8
5.	Grad Otok	7.924	7.755	6.343	81,8
6.	Općina Andrijaševci	4.031	4.249	4.075	95,9
7.	Općina Babina Greda	4.205	4.262	3.572	83,8
8.	Općina Bogdanovci	3.167	2.366	1.960	82,8
9.	Općina Borovo	6.442	5.360	5.056	94,3
10.	Općina Bošnjaci	4.426	4.653	3.901	83,8
11.	Općina Cerna	4.742	4.990	4.595	92,1
12.	Općina Drenovci	7.202	7.424	5.174	69,7
13.	Općina Gradište	3.297	3.382	2.773	82,0
14.	Općina Gunja	5.176	5.033	3.732	74,2
15.	Općina Ivankovo	8.268	8.676	8.006	92,3
16.	Općina Jarmina	2.629	2.627	2.458	93,6
17.	Općina Lovas	2.231	1.579	1.214	76,9
18.	Općina Markušica	3.712	3.053	2.555	83,7
19.	Općina Negoslavci	1.682	1.466	1.463	99,8
20.	Općina Nijemci	6.965	5.998	4.705	78,4
21.	Općina Nuštar	6.612	5.862	5.793	98,8
22.	Općina Privlaka	3.501	3.776	2.954	78,2
23.	Općina Stari Jankovci	6.617	5.216	4.405	84,5
24.	Općina Štitar	-	-	2.129	-
25.	Općina Stari Mikanovci	3.400	3.387	2.956	87,3
26.	Općina Tompojevci	3.284	1.999	1.565	78,3
27.	Općina Tordinci	2.868	2.251	2.032	90,3
28.	Općina Tovarnik	4.240	3.335	2.775	83,2
29.	Općina Trpinja	7.672	6.466	5.572	86,2
30.	Općina Vođinci	2.099	2.113	1.966	93,0
31.	Općina Vrbanja	5.543	5.174	3.940	76,1
UKUPNO:		231.241	204.768	179.521	87,7

Izvor: Državni zavod za statistiku RH

Podaci o broju stanovnika prikupljeni popisom 2011. godine ne mogu se neposredno uspoređivati s podacima popisa iz 2001. godine, budući je u međuvremenu došlo do promjene u statističkoj definiciji ukupnog stanovništva.

Popis je izvršen u skladu s međunarodnim standardima te je unatoč tomu prikazan indeks usporedbe s prethodnim popisom. Iz prezentiranih podataka je razvidno znatno smanjenje ukupnog broja stanovnika od čak 12,3% u odnosu na stanje iz 2001. godine.

U svim gradovima i općinama bilježi se smanjenje broja stanovnika, te je ono najizraženije u općini Drenovci gdje je zabilježeno smanjenje 31,3%.

**STANOVNIŠTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
STARO 15 I VIŠE GODINA, PREMA SPOLU I
ZAVRŠENOJ ŠKOLI, POPIS 2011.**

Tablica br. 2

STUPANJ OBRAZOVANJAVRSTA ŠKOLA	UKUPNO (starije od 15 godina)	S P O L		struktura %
		muški	ženski	
UKUPNO	149.070	71.128	77.942	100,0
BEZ ŠKOLE	5.187	871	4.316	3.5
1-3 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	1.474	379	1.095	1.0
4-7 RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	8.813	3.014	5.799	5.9
OSNOVNA ŠKOLA	45.156	19.406	25.750	30.3
SREDNJE ŠKOLE ¹⁾ – UKUPNO	74.176	40.471	33.705	49.7
VISOKO OBRAZOVANJE- UKUPNO	14.089	6.897	7.192	9.5
- STRUČNI STUDIJ ²⁾	6.403	3.076	3.327	-
- SVEUČILIŠNI STUDIJ ³⁾	7.624	3.780	3.841	-
- DOKTORAT	65	41	24	-
NEPOZNATO	175	90	85	0.1

1) Obuhvaćene su sve srednje škole

2) Obuhvaćene su sve više škole, (VI) stupnjevi fakulteta te stručni studiji po Bologni.

3) Obuhvaćeni su svi fakulteti, umjetničke akademije, svi sveučilišni studiji po Bologni te magistarski znanstveni, stručni i umjetnički studij

Izvor: Državni zavod za statistiku

Kao što je i razvidno iz tabelarnog pregleda u Županiji evidentirano je 5.187 osoba bez škole što predstavlja 3,7 % stanovništva starijeg od 15 god. U odnosu na 2001 god. to je učešće smanjeno, 2001 god je ono bilo 5,3%. Nažalost, Županija i nadalje ima relativno više osoba bez škole nego prosječno u državi budući je to učešće u RH u 2011 god. 1,7%. U posljednjih 10 god. povećao se broj stanovnika sa završenom srednjim te visokim obrazovanjem. Unatoč povećanju broja stanovnika sa završenim srednjim i visokim obrazovanjem, Županija i nadalje zaostaje za prosjekom RH. Naime u Županiji je 49,7% stanovništva sa završenom srednjom školom dok je na razini RH to učešće 52,6%. Što se tiče onih sa završenim visokim stupnjem obrazovanja, Županija znatno zaostaje za prosjekom RH budući je učešće visokoobrazovanih 9,5%, a na razini države je 16,4%.

Napominjemo kako po metodologiji (stanovništvo staro 10 i više godina) u Županiji je nepismenih 2583 odnosno 1,6%, dok je u RH 32032 nepismenih ili 0,8%.

VUKOVARSKO – SRIJEMSKA ŽUPANIJA
Stanje površina po katastarskim kulturama po gradovima i općinama za 2015. godinu

Tablica br. 3

R. br.	Naziv grada ili općine	UKUPNA POVRŠINA (ha)	PODJELA PO KULTURAMA								
			oranice ha	voćnjaci ha	vinogradi ha	livade ha	pašnjaci ha	Ukupno poljop. zemljište ha	šume ha	trstici ha	neplodno ha
1.	VUKOVAR	10.019	5.741	75	295	26	280	6.417	1.300	63	2.239
2.	VINKOVCI	9.421	4.636	105	20	48	39	4.848	2.629	0	1.944
3.	ŽUPANJA	5.005	2.386	34	0	21	117	2.558	1.460	0	987
4.	ILOK	12.893	6.075	158	1.217	79	506	8.035	3.295	23	1.540
5.	OTOK	13.615	6.056	49	0	16	176	6.297	6.247	0	1.071
6.	ANDRIJAŠEVCI	3.962	2.640	58	2	1	5	2.706	756	0	500
7.	BABINA GREDA	8.017	4.832	128	0	165	351	5.476	1.428	0	1.113
8.	BOROVO	2.813	1.779	23	29	0	198	2.029	274	0	510
9.	BOGDANOVC	5.175	4.141	64	41	5	159	4.410	431	17	317
10.	BOŠNJACI	9.496	4.801	68	0	34	88	4.991	3.590	0	915
11.	CERNA	6.925	3.567	29	0	98	47	3.741	2.495	0	689
12.	DRENOVCI	20.002	9.180	78	0	36	240	9.534	8.564	0	1.904
13.	GRADIŠTE	5.761	3.632	92	1	54	48	3.827	1.375	0	559
14.	GUNJA	3.105	1.774	22	0	34	21	1.851	683	0	571
15.	IVANKOVO	10.343	6.720	593	13	52	116	7.494	1.854	8	987
16.	JARMINA	1.294	1.034	107	4	0	11	1.156	0	0	138
17.	MARKUŠICA	7.345	6.092	63	4	53	254	6.466	331	15	533
18.	LOVAS	4.252	3.178	43	171	0	123	3.515	235	3	499
19.	NEGOSLAVCI	2.121	1.850	16	10	0	19	1.895	7	64	155
20.	NIJEMCI	22.469	9.767	104	33	14	104	10.022	10.728	0	1.719
21.	NUŠTAR	4.335	3.413	86	18	26	37	3.580	270	33	452
22.	PRIVLAKA	5.241	2.931	13	0	3	35	2.982	1.875	0	384
23.	STARI JANKOVCI	9.516	6.015	30	24	26	112	6.207	2.577	1	731
24.	STARI MIKANOVC	5.450	2.172	52	10	7	166	2.407	2.675	0	368
25.	ŠTITAR	4.012	1.850	51	0	75	177	2.153	1.307	0	552
26.	TOMPOJEVCI	7.216	5.203	38	51	0	86	5.378	1.176	237	425
27.	TORDINCI	5.016	3.858	14	14	0	107	3.993	528	0	495
28.	TOVARNIK	6.456	5.384	89	48	25	79	5.625	302	6	523
29.	TRPINJA	12.275	10.292	170	43	19	489	11.013	340	0	922
30.	VOĐINCI	2.127	1.407	64	6	1	41	1.519	420	0	188
31.	VRBANJA	19.098	7.452	42	0	16	68	7.578	10.246	45	1.229
	UKUPNO	244.775	139.858	2.558	2.054	934	4.299	149.703	69.398	515	25.159

Izvor: Državna geodetska uprava, Područni ured za katastar Vukovar

2.3. Poljoprivreda kao resurs i gospodarska grana

Poljoprivreda je jedan od najznačajnijih segmenata ukupnog gospodarstva Vukovarsko-srijemske Županije i upravo iz tog razloga, u ovom dokumentu se razmatra zasebno od drugih grana i djelatnosti.

Budući da se i Skupštini Vukovarsko-srijemske županije podnosi posebno izvješće o stanju, trendovima i perspektivama poljoprivrede kao gospodarske grane u Županiji, u okviru ove informacije navest ćemo samo najznačajnije podatke i trendove koji su se događali tijekom 2015. godine.

Poljoprivreda kao strateška grana gospodarstva ima važnu ulogu u svakom razvijenom gospodarstvu, pa tako i u gospodarstvu RH. Posebno je važan njezin utjecaj na okoliš, ali i na druge gospodarske djelatnosti, prije svega na prehrambeno prerađivačku industriju, turizam te na trgovinu, energetiku, promet, kemijsku industriju i mnoge druge.

Nažalost, i 2015. godina je potvrdila da su hrvatska poljoprivreda i hrvatsko selo u ozbiljnoj krizi. Izloženost nemilosrdnom tržištu bez ikakvih mehanizama koji mogu pridonijeti boljem pozicioniranju, uspješnijoj proizvodnji i trženju dovodi mnoge poduzetnike iz ove branše u tešku materijalnu situaciju.

S druge strane, učestale vremenske neprilike sve snažnije izlažu primarnu poljoprivrednu proizvodnju rizicima koje je teško, u pravilu nemoguće izbjeći pa su štete postale svakodnevica. Ukupne štete od elementarnih nepogoda u zadnjih 20 godina kreću se od 400 milijuna pa do 4 milijarde kuna i uvijek najznačajnije stradava primarna poljoprivredna proizvodnja i seoski prostor. Tako je i u našoj Županiji.

Iako je dobro znano da su problemi velike većine naših poljoprivrednih gospodarstava nedostatne aktivnosti i relativno mali dohodak poljoprivrednog gospodarstva a k tome i razina znanja, dobna struktura, sposobnost i organiziranost poljoprivrednika i poljoprivrednih gospodarstava, što za posljedicu između ostaloga ima i slabu pregovaračku poziciju primarnih proizvođača.

Izostanak investicija, uzrokovan među inim i sporim usklađenjem s nacionalnim i EU zakonodavstvom, bitno je utjecao na mogućnost najuspješnijeg korištenja postojećih potencijala, kako proizvodnih pogona tako i tla i voda, te je pored ostaloga bio uzrokom prespore promjene strukture proizvodnje pa posljedično i zadržavanja niske razine aktivnosti i dohodovnosti.

Poljoprivredna proizvodnja u RH je organizirana na način da se svi proizvođači koji žele biti u sustavu poljoprivrednih potpora moraju upisati u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava pri Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

U RH je takvih gospodarstava 178.747, a od toga broja u Vukovarsko-srijemskoj županiji 4,4% ili 7.858 registriranih gospodarstava.

U strukturi prevladavaju mala i srednja gospodarstva s površinom do 20 hektara, kojih je u postocima 68%, a obrađuju svega 21% poljoprivrednih površina .

Drugu grupaciju čine poljoprivredna gospodarstva od 20 do 1.500 hektara gdje 18% poljoprivrednih gospodarstava obrađuje 67% poljoprivrednog zemljišta.

Ostale dvije kategorije su poljoprivredna gospodarstva bez zemlje i 3 velika poljoprivredna gospodarstva s više od 1.500 hektara.

Prema tipu poljoprivrednog gospodarstva u 2015. godini je poslovalo 7.418 obiteljskih gospodarstava, 268 poljoprivrednih obrta, 122 trgovačka društva, 37 zadruga i 13 subjekata ostalih oblika organiziranja.

Ukupne **poljoprivredne površine** u Županiji su **149.703 hektara** od čega su 139.858 oranice, 4.299 ha pašnjaci, 934 ha livade, 2.054 ha vinogradi, te 2.558 ha voćnjaci.

U **strukturi ratarske proizvodnje** u 2015. godini najzastupljenije kulture su bile pšenica koja je bila zasijana na 31.962 ha (25,00%), kukuruz – 28.129 ha (22,00%), soja – 29.503 ha (23,08%), suncokret – 9.953 ha (7,78%) i šećerna repa – 5.062 ha (3,96%).

U Vukovarsko-srijemskoj županiji u 2015. godini otkupljeno je proizvedenih roba čija je vrijednosti bez poticaja i bez PDV-a, po tržišnim cijenama iznosila oko **756 mil. kuna**.

Povrće se u 2015. godini proizvodilo na **1.972 hektaru**, a najzastupljenije kulture su bile – luk (368 ha), grašak (287 ha), grah (280 ha), kukuruz šećerac (194 ha), lubenice (125 ha), krumpir (127 ha), kupus (91 ha), mrkva (39 ha), paprika (47 ha), šparoga (45 ha), luk češnjak (23 ha) i dr.

Voćarska proizvodnja bila je organizirana na **1.553,33 hektara**, a najzastupljenije voćarske kulture su bile jabuka (469 ha), višnja (317 ha), šljiva (288 ha) itd.

Proizvodnja voća i povrća u Županiji ima stalne trendove rasta posljednjih godina, pa je tako u posljednjih deset godina zasađeno oko 900 hektara novih nasada.

Ovakvi trendovi predstavljaju ozbiljan proizvodni i gospodarski potencijal jer se radi o robama koje su istovremeno i trgovačka roba i sirovina za prerađivačku industriju.

Izgradnja logističkih kapaciteta za skladištenje, prihvata, sortiranje, pakiranje i daljnju distribuciju nameće se kao imperativ, ali i kao prilika za realizaciju novih investicijskih projekata, osobito ako se zna da se kroz različite oblike potpora iz EU fondova mogu priskrbiti značajna bespovratna financijska sredstva za ove namjene.

Proizvodnja vinskih sorti grožđa u 2015. godini je organizirana na **1.655 ha**, od koji je 958 hektara u posjedu OPG-a, a 697 ha u posjedu trgovačkih društava.

Godišnja proizvodnja vina u Županiji za 2015. g. se procjenjuje na oko **7,3 mil. litara vina**, a instalirani **podrumski kapaciteti na 15 mil. litara**.

Proizvodnja stolnog grožđa u Vukovarsko-srijemskoj Županiji je slabo zastupljena i odvijala se na tek 10-ak hektara.

Ukupno **isplaćene potpore za biljnu proizvodnju** za 2014. godinu iznosile su 265,10 mil. kuna, dok je isplaćeni iznos za **2015. godinu bio 287,54 mil.kuna ili 22,44 mil. kuna više**.

Ovdje također moramo naglasiti da je u Vukovarsko-srijemskoj županiji iskorišteno i **163,4 mil. kuna ostalih potpora**, među kojima su najznačajnije program osnovnih plaćanja (48,5 mil.kn), plaćanja za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš (31,1 mil. kn) te financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja ua RH – mjera 18 (69,8 mil. kn).

O **značaju poljoprivrede** u okviru lokalnog, županijskog gospodarstva, najbolje govore i slijedeći pokazatelji iz 2015, godine:

- U VSŽ je registrirano 7.858 poljoprivrednih gospodarstava, odnosno 4,4% od ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava u RH,
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo su ostvarili 1,97 mlrd, kuna (15,6%) ukupnog prihoda poduzetnika obveznika poreza na dobit u Županiji,
- U ukupnom prihodu od poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u RH, Vukovarsko-srijemska županija sudjeluje sa 10,3%,
- Ove djelatnosti zapošljavaju u prosjeku oko 15% od ukupnog broja zaposlenih kod poduzetnika VSŽ koji su obveznici poreza na dobit,
- Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo je osnovna djelatnost za 268 obrta ili 13% ukupno registriranih obrta u Županiji;

Hrvatska poljoprivreda nažalost još uvijek **nije dovoljno konkurentna** u odnosu na poljoprivredu u EU, pa je jačanje konkurentnosti, inovativnost i primjena novih tehnologija imperativ koji stoji pred svim nositeljima i drugim subjektima uključenim u poljoprivrednu proizvodnju.

Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u RH strateški je dokument u kontekstu unapređenja poljoprivredne proizvodnje, jačanja konkurentnosti poljoprivrede kao gospodarske grane, te racionalnijeg upravljanja vodnim resursima.

Realizacija ovog projekta predviđa da će se do 2020.-te godine u RH navodnjavati oko **65.000 hektara** poljoprivrednog zemljišta.

3. GOSPODARSKI TRENDOVI U REPUBLICI HRVATSKOJ I OKRUŽENJU

3.1. Makroekonomska kretanja i međunarodno okruženje Republike Hrvatske

Svjetsko gospodarstvo je u 2015. godini zabilježilo rast po stopi od 3,1% i u odnosu na prethodnu godinu, kada je rast bio 3,4%, došlo je do laganog usporavanja. Osnovni razlog za nešto nižu stopu rasta jeste usporavanje rasta gospodarstva u zemljama u razvoju i zemljama s tržištima u nastajanju.

Rast gospodarstva u Kini usporio se petu godinu zaredom, dok su gospodarstva Rusije i Brazila nakon stagnacije tijekom 2014. godine zapala u recesiju.

Rast gospodarstva u razvijenim zemljama bilježio je otprilike iste stope kao u prethodnim godinama, dok je u europodručju gospodarska aktivnost bila nešto intenzivnija, ali oporavak se i dalje odvija usporeno.

U SAD-u se nastavio dinamičan gospodarski rast uz nastavak pada stope nezaposlenosti, a stopa gospodarskog rasta ostala je na razini prethodne godine i iznosila je 2,4%.

Globalna gospodarska kretanja u 2015. godini obilježili su značajno jačanje dolara prema euru, te snažan pad cijena nafte i ostalih sirovina.

Za objektivno sagledavanje gospodarskog stanja u Republici Hrvatskoj osobito su bitni parametri i usporedbe sa zemljama Europske unije čija smo članica od srpnja 2013.godine.

Europska unija je 2015. godine zabilježila **rast BDP-a od 1,9%**, a nešto nižu stopu rasta **od 1,6%** ostvarile su **države europodručja**.

Realan rast gospodarske aktivnosti u 2015. godini ostvarile su gotovo sve zemlje Europske unije osim Grčke.

Najveći doprinos rastu gospodarstva u EU dala je domaća potražnja, i to ponajviše osobna potrošnja podržana pozitivnim promjenama na tržištu rada, te značajnom pad u cijena naftnih derivata.

Sve članice EU koje nisu dio europodručja ostvarile su rast realnog BDP u 2015. godini. Pri tome većina tih zemalja je bilježila visoke stope rasta i ubrzanje istoga u odnosu na prethodnu godinu.

Usporavanje gospodarskog rasta dogodilo se pak u Velikoj Britaniji, a najviše zbog slabljenja investicijskih aktivnosti.

Povoljna gospodarska kretanja u EU i europodručju imala su pozitivan utjecaj na tržišta rada pa se stopa nezaposlenosti smanjila drugu godinu za redom.

Prosječna stopa nezaposlenosti u europodručju u 2015. godini iznosila je 10,9% u (2014.g. je bila 11,6%), a na razini EU smanjila se sa 10,2% na 9,4%.

Najveći pad stope nezaposlenosti je zabilježen u Španjolskoj, ali unatoč tome ova članica EU i dalje ima vrlo visoku stopu nezaposlenih od 22,1%. Najveću stopu nezaposlenosti u EU ipak dalje ima Grčka, dok je najniža stopa zabilježena u Njemačkoj u kojoj se u 2015. godini ista spustila ispod 5%.

U Japanu je gospodarska aktivnost u 2015. godini **stagnirala**, dok je prethodnu godinu rasla po stopi 1,6%. Razlog usporavanja japanskog gospodarstva je provedba mjera fiskalne politike pri čemu je stopa PDV-a povećana sa 5 na 8%, što je dovelo do osjetnog smanjenja osobne potrošnje i porasta stope inflacije.

Ipak, zbog pada cijena sirove nafte, slabljenja jena i uz provedbu monetarnog stimulansa središnje banke, japansko gospodarstvo se nalazi u fazi brzog oporavka.

Zemlje u razvoju i zemlje s tržištima u nastajanju ostvarile su u prošloj godini gospodarski rast od 4,0%, što je peta godina uzastopnog usporavanja gospodarskog rasta i najniža razina od 2008. godine. Ovo usporavanje je vezano za pad cijena nafte i sirovina na svjetskom tržištu, te pooštavanja monetarne politike SAD-a.

Rast gospodarstva u **Kini** je iznosio 6,9% (2014.g. bio je 7,4%), u **Indiji** 7,3% (2014.=7,2%), dok je u **Rusiji** zabilježen pad od -3,7% (2014.= +0,6%).

Usporavanje rasta u odnosu na prethodne godine zamjetno je i u **zemljama Latinske Amerike** gdje je recesija zahvatila najveća gospodarstva Brazila, Argentine i Venezuele.

Zemlje jugoistočne Europe osobito su zanimljive u smislu komparacije kada govorimo o gospodarstvu Republike Hrvatske.

Sve te zemlje bilježe rast gospodarske aktivnosti tijekom 2015. godine, a kod većine zemalja ostvareni su i pozitivni pomaci u konsolidaciji javnih financija. Ono što je bitno za hrvatsko gospodarstvo jeste činjenica da se ubrzao rast najvažnijih naših vanjskotrgovinskih partnera, Srbije i Bosne i Hercegovine.

Stopa gospodarskog rasta u **Srbiji** iznosila je **0,8%** (2013.=2,6%) i posljedica je rasta investicija i neto izvoza.

Realna gospodarska aktivnost u **BiH** u 2015. godini **povećala se za 2,8%** nakon 1,3% u prethodnoj godini, a rast je rezultat oporavka industrijske proizvodnje (rudarstvo i prerađivačka industrija), te pozitivnih događanja na tržištu rada gdje je došlo da blagog rasta zaposlenosti.

3.2. Makroekonomsko okruženje u Republici Hrvatskoj

Tijekom 2015. godine zaustavljen je šestogodišnji negativan trend ekonomske aktivnosti u gospodarstvu RH.

Pozitivna kretanja zabilježena su u industrijskoj proizvodnji, trgovini na malo, turizmu i robnoj razmjeni, dok je višegodišnji pad u građevinarstvu znatno usporen.

Nakon dramatičnog pada u prethodnim godinama, tijekom 2015. godine građevinski sektor je zabilježio pad od podnošljivih 0,6%,

U skladu s naprijed navedenim i kretanja na tržištu rada su bila povoljna i zabilježen je rast zaposlenosti.

Promatra li se kretanje sezonski prilagođenog BDP-a po tromjesečjima, nakon šest godina neprekidnog pada u kome se izgubilo 12,4% BDP-a, gospodarska aktivnost u RH u 2015.-oj godini se postupno intenzivirala i na **razini cijele godine BDP je zabilježio rast od 1,6 %**.

Bruto domaći proizvod u tekućim cijenama u 2015.-oj godini iznosio je **334,2 milijardi kuna**.

Bruto domaći proizvod po stanovniku RH U 2015. godini iznosio je 10.390 eura.

Pozitivan doprinos povećanju BDP-a prvenstveno je došao od domaće potražnje (1,2%), ponajviše potaknute potrošnjom kućanstava, ali i od neto inozemne potražnje (0,5%). Najveći utjecaj na rast BDP-a imala je prerađivačka industrija.

Uzroci kontinuiranoga pada BDP-a u prethodnim godinama sadržani su u činjenici da je gospodarski rast u godinama prije krize bio temeljen na rastu osobne potrošnje i investicijama u fiksni kapital, a pozitivni pomaci koji su se dogodili na strani izvoza roba i usluga nisu bili dostatni da se neutralizira snažan pad domaće potražnje (potrošnja i investicije).

Uz nastavak rasta izvoza roba i usluga po visokim stopama (9,2%) i ostvarene razine **robnog izvoza od 11,5 milijardi eura**, zabilježen je i početak oporavka domaće potražnje i to kao posljedica rasta broja zaposlenih i plaća.

Rast izvoza je dijelom prouzročio i daljnji **rast uvoza** (uvozne komponente vezane za izvoz roba) koji je tijekom 2015. godine iznosio **18,5 milijardi eura** i za 7,9% je bio veći nego u prethodnoj godini.

Pokrivenost uvoza izvozom dostigla je stopu od 62,4%.

Istovremeno su i **prihodi od turizma** dostigli rekordne brojke (**7,96 mlrd. eura**), uz rast broja noćenja od 7,7% .

Potrošnja države koja je također godinama bila značajan generator pada gospodarskih aktivnosti, u 2015. godini je zabilježila je realan **rast od 0,6 %**.

Tijekom 2015. godine dogodilo se i realno **povećanje bruto investicija u fiksni kapital od 1,6%**, što je bio doprinos gospodarskom rastu za 0,3%.

Negativni saldo trgovinske razmjene od **6,95 mlrd. EUR** na godišnjoj razini za **2,8% je veći** u odnosu na prethodnu godinu, a razlozi povećanja prepoznati su u podcijenjenom učinku i uvoza i izvoza, kao i re-izvoza.

Kada je riječ o **uslužnom sektoru**, značajan rast gospodarske aktivnosti uočljiv je u djelatnostima trgovine, smještaja i prehrane, prijevozu i skladištenju, a već spomenuti pozitivni pomaci su vezani uz rast turističkog sektora.

Zaposlenost na razini države je u 2015. godini zabilježila **rast od 1,1%**, i prema podacima iz administrativnih izvora prosječan broj zaposlenih iznosio je **1.356.568**.

Prosječan broj registriranih nezaposlenih osoba prema evidenciji HZZ-a bio je 285.906, što je smanjenje za 12,9% u odnosu na 2014.g. kada je u prosjeku bilo nezaposleno 328.187 osoba.

Na dan **31.12.2015. godine** u RH je prema podacima HZZ-a bilo **nezaposleno 285.468 osoba** dok je na isti dan prethodne godine bilo registriranih 316.763 osobe.

Prema najnovijim podacima iz HZZ-a, na dan **31.07.2016. godine** u RH je registrirano **217.089** nezaposlenih.

Sukladno gornjim podacima, prosječna administrativna **stopa nezaposlenosti** u 2015. godini iznosila je **17,7%**, te je bila za **1,9 postotnih bodova niža** u odnosu na prethodnu godinu.

Od navedenog broja **kod poduzetnika** (obveznici predaje godišnjih izvješća) je radilo **838.564 osoba**, dakle tek **61,8% ukupno zaposlenih**.

Prosječna mjesečna neto plaća iznosila je 5.711 HRK u 2015. godini, dok je prosječna **mjesečna bruto plaća iznosila 8.055 HRK**.

Izmjene Zakona o porezu na dohodak dovele su do rasta iznosa prosječne neto plaće, pogotovo u odnosu na rast bruto plaća.

Naime, u 2015. je nominalni rast mjesečnih neto plaća iznosio 3,2%, a realni rast (zbog negativne inflacije) 3,7%.

S druge strane, prosječne mjesečne bruto plaće nominalno su povećane za 1,3%, a realno za 1,8%.

Stopa inflacije je na razini 2015. godine imala negativan predznak i iznosila je **- 0,5%**, a rezultat je u prvom redu znatnog smanjenja cijena energenata, prvenstveno goriva i proizvoda vezanih za naftu.

Administrativno smanjenje cijena plina tijekom godine također je značajno utjecalo na konačnu, godišnju stopu inflacije, a kada bi se iz obračuna isključile cijene energenata, stopa inflacije na godišnjoj razini bi iznosila + 0,6%.

Jačanje kupovne moći i negativna inflacija, te pozitivne promjene na tržištu rada, za rezultat su imali **rast prometa u trgovini na malo za 2,4%**, što je bila značajna komponenta u formiranju BDP-a na godišnjoj razini.

Nominalni tečaj kune prema euru u 2015. godini je kao i prethodnih godina bio relativno stabilan s povremenim kolebanjima, da bi **na kraju godine iznosio 7,61 kuna** za jedan euro.

Ukupni bruto inozemni dug na kraju 2015. godine je iznosio **45,5 milijardi eura** (103,7% BDP) i u odnosu na 2014. godinu, manji je za 1,1 milijardu eura ili 2,4%.

Padu bruto inozemnog duga najveći doprinos je dao pad duga monetarnih financijskih institucija (2,0 mlrd. eura), te smanjenje duga temeljem izravnih stranih ulaganja koji je smanjen za 954 mil. eura.

S druge strane, rastu duga tijekom godine je najviše doprinijelo zaduživanje središnje banke koje je poraslo za 1,2 mlrd. eura.

Strukturu inozemnog duga čine ostali domaći sektori 36,0%, opća država 34,9%, druge monetarne financijske institucije 13,5%, dug nastao temeljem inozemnih izravnih ulaganja 11,9%, te dug središnje banke 3,7%.

MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI GOSPODARSTVA REPUBLIKE HRVATSKE

Tablica br. 4

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	<u>2016.</u> <u>2015.</u>
BDP, tekuće cijene, mil HRK	332.587	330.456	329.571	328.431	334.219	-
BDP realne stope rasta u %	-0,3	-2,2	-1,1	-0,4	1,6	-
BDP, tekuće cijene, mil EUR	44.737	43.959	43.516	43.045	43.921	-
BDP po stanovniku, EUR	10.446	10.297	10.228	10.162	10.390	-
Industrijska proizvodnja – stope rasta u %	-1,2	-5,5	-1,8	1,2	2,7	7,9
CIJENE, stope rasta u % Potrošačke cijene-inflacija	2,3	3,4	2,2	-0,2	-0,5	-1,3
Cijene industrijskih proizvoda pri proizvođačima na domaćem tržištu	6,3	7,0	0,5	-2,7	-3,9	-5,8
Promet u trgovini na malo-realne stope rasta u %	1,0	-4,2	-0,6	0,4	2,4	4,7
Neto plaća u HRK	5.429	5.478	5.515	5.533	5.711	-
Neto plaća u HRK, nova metodologija	-	-	-	-	5.594	2,7
Ostvarene investicije u dugotrajnu imovinu pravnih osoba u mil. HRK	46.628,6	44.116,6	45.136,2	46.570,6	38.445	-
Vanjskotrgovinska razmjena- izvoz u mil. EUR	9.582,2	9.628,5	9.589,4	10.368,8	11.530,7	6,3
Vanjskotrgovinska razmjena- uvoz u mil. EUR	16.281,1	16.215,9	16.527,9	17.129,4	18.482,0	8,3
Saldo vanjskotrgovinske razmjene u mil. EUR	-6.699,0	-6.587,4	-6.938,5	-6.760,6	-6.951,3	11,8
Devizni prihodi od turizma u mil. EUR	6.616,8	6.858,0	7.202,4	7.401,7	7.961,2	-
Direktna strana ulaganja u RH u mil. EUR	1.016,9	1.142,1	710,0	2.910,1	127,8	-
Bruto inozemni dug RH u mil. EUR	46.397,2	45.297,2	45.958,4	46.663,8	45.534,0	-2,8
Prosječni srednji tečaj HRK/EUR	7,434204	7,517340	7,573548	7,630014	7,609601	-0,9
Prosječni srednji tečaj HRK/USD	5,343508	5,850861	5,705883	5,749322	6,862262	-0,5

Izvor: HGK

4. GOSPODARSTVO VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE

4.1 Strukturne karakteristike i usporedba gospodarstava Republike Hrvatske i Vukovarsko – srijemske županije

Poduzetnici (obveznici poreza na dobit) u RH tijekom 2015. godine su ostvarili **639,65 milijardi ukupnog prihoda**, dok su u isto vrijeme poduzetnici u **Vukovarsko – srijemskoj županiji ostvarili 13,87 milijardi ukupnog prihoda (tablica br. 5)**.

Osobito ohrabruje podatak da je 115,3 milijardi kuna zarađeno prodajom roba na inozemnom tržištu, te da su poduzetnici RH u 2015. godini ostvarili neto dobit u iznosu od 17,1 mlrd. kuna što je dvostruko više nego godinu ranije.

Vukovarsko-srijemska županija u ukupnim prihodima poduzetnika RH **participira sa 2,17%, a u ukupnim rashodima također sa 2,17%** .

Ukupni prihodi poduzetnika na razini države **rasli su 3,4%** na godišnjoj razini, dok su na razini **Županije porasli za 10,1% na godišnjoj razini**.

Ukupni rashodi navedenih poduzetnika na razini RH iznosili su **616,95 mlrd. kuna** i u odnosu na prethodnu godinu porasli su za 2,0%.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji rashodi poduzetnika iznosili su na godišnjoj razini **13,37 mlrd. kuna** i u odnosu na prethodnu godinu **porasli su za 6,0%**.

Temeljna razlika kada uspoređujemo strukturu ukupnog prihoda na razini RH i razini Županije jeste u tome što su na državnoj razini prihodi najvećim dijelom koncentrirani u dvije djelatnosti - prerađivačke industrije (25,3%) i trgovine na veliko i malo (34,1%), a potom se disperziraju na veći broj djelatnosti sa udjelom od 3,0 do 6,6%.

Ovakva struktura je više-manje bila i prethodnih godina, tako da za navedeno možemo reći da ima obilježje višegodišnjeg trenda.

U strukturi ukupnih prihoda gospodarstva Županije situacija je drugačija i prihodi su koncentrirani u četiri velike grupe prihoda, odnosno djelatnosti - prerađivačka industrija participira u ukupnim prihodima sa 22,6%, a najznačajniji udjel, zahvaljujući tome što je sjedište PPD-a u Vukovaru, su preuzele djelatnosti opskrbe el. energijom, plinom i parom (29,4%), a zatim slijede trgovina na veliko i malo (20,9%), te djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva (13,2%).

Od ostalih djelatnosti treba još spomenuti prihode iz djelatnosti građevinarstva koji participiraju sa 7,1% u ukupnoj strukturi i koji nakon višegodišnjeg pada konačno daju naznake ozbiljnijeg oporavka.

Za navedene, ključne djelatnosti kada govorimo o županijskom gospodarstvu, treba naglasiti da su prihodi od poljoprivrede, kao i u prerađivačkoj industriji, zabilježili manji pad, dok su prihodi iz djelatnosti opskrbe električnom energijom, plinom i parom, te prihodi iz djelatnosti trgovine nominalno rasli.

Ovi podaci su osobito važni, budući da poljoprivreda i prerađivačka industrija u svim promišljanjima vezanim za oporavak domicilnog gospodarstva i otvaranje novih investicijskih ciklusa i radnih mjesta zauzimaju stratešku ulogu.

Kada se analizira broj poduzetnika i broj zaposlenih na bazi sati rada, te prosječne neto plaće zaposlenih kod poduzetnika koji su obveznici predaje godišnjih financijskih izvješća (tablica br. 9), može se konstatirati su trendovi na razini RH pozitivni – tijekom 2015. godine pojavilo se novih 2.100 poduzetnika i ukupno ih je u RH poslovalo **106.569**, zapošljavali su u prosjeku **838.584 radnika** na bazi sati rada (povećanje od 1,0%), a isplaćivali su **prosječnu mjesečnu neto plaću** u iznosu od **5.019 kuna**, što je za 5,0% više nego u prethodnoj godini.

Kod poduzetnika Vukovarsko-srijemske županije zaposlenost na bazi sati rada je **porasla za 6,3%** i **u prosjeku je bilo zaposleno 17.217 radnika**, **ali je prosječna mjesečna neto plaća porasla za samo 0,1%** i **iznosila je 3.694 kune**.

Iskazani pozitivni trendovi uočeni kod analize strukture prihoda, rashoda, zaposlenosti na bazi sati rada, te analize prosječnih plaća svakako ohrabruju u kontekstu oporavka i zaustavljanja dosadašnjih negativnih trendova, ali nažalost u postignutom obimu još uvijek ne mogu doprinijeti značajnijim promjenama na tržištu rada, a zbog niske akumulacije niti rastu osobne i javne potrošnje i značajnijem pokretanju novih investicijskih ciklusa.

Uzrok ovom stanju leži u činjenici da poduzetnici Županije još uvijek produciraju proizvode niže dodane vrijednosti, i to iz razloga što nije došlo do većih ulaganja u nove tehnologije kao osnovne pretpostavke stvaranju konkurentnih proizvoda s višom dodanom vrijednosti, te usluga za sve zahtjevnija tržišta.

Pomaka ipak ima i analizirajući trendove posljednjih godina, uočljive su pozitivne promjene u kojima prerađivačka industrija, usluge opskrbe energijom i poljoprivreda imaju zadovoljavajuće udjele u ukupnim prihodima, dok djelatnost trgovine u relativnim pokazateljima gledano, polako zaostaje za istima i došla je do 20,9%.

OSTVARENI UKUPNI PRIHOD PO DJELATNOSTIMA
prema podacima iz godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 5

iznosi u 000 kuna

Naziv djelatnosti	Šif. dj.	Republika Hrvatska				Vukovarsko-srijemska županija				Udjel županije u RH u %	
		2014.		2015.		2014.		2015.		2014.	2015.
		iznos	struktura u %	iznos	struktura u %	iznos	struktura u %	iznos	struktura u %		
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	19.085.133	3,0	19.599.334	3,1	1.967.143	15,6	1.832.419	13,2	10,3	9,6
Rudarstvo i vađenje	B	5.537.829	0,9	4.114.584	0,6	-	-	764	-	-	-
Prerađivačka industrija	C	158.935.358	25,6	161.825.818	25,3	3.238.784	25,7	3.139.798	22,6	2,0	1,9
Opskrba el. energijom, plinom i parom	D	36.863.481	5,9	36.294.044	5,7	3.126.234	24,8	4.086.262	29,4	8,4	11,2
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	E	8.717.101	1,4	8.881.232	1,4	246.788	2,0	248.186	1,8	2,8	2,8
Građevinarstvo	F	41.597.998	6,7	42.579.950	6,7	637.664	5,1	982.566	7,1	1,3	2,3
Trgovina na veliko i malo	G	208.586.943	33,7	218.321.016	34,1	2.795.813	22,2	2.906.378	20,9	1,3	1,3
Prijevoz i skladištenje	H	30.465.077	4,9	32.239.574	5,0	233.445	1,8	252.804	1,8	0,8	0,8
Djelat. pružanja smještaja te priprema hrane	I	19.054.260	3,0	21.197.302	3,3	85.410	0,7	84.955	0,6	0,4	0,4
Informacije i komunikacije	J	27.373.620	4,4	27.232.465	4,3	48.903	0,4	57.783	0,4	0,2	0,2
Financijske djelatnosti i dj. osiguranja	K	7.119.939	1,1	6.553.200	1,0	7.864	0,1	5.884	-	0,1	0,1
Poslovanje nekretninama	L	10.445.202	1,7	10.086.675	1,6	15.565	0,1	56.439	0,4	0,1	0,5
Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	M	27.148.649	4,4	29.087.338	4,5	101.440	0,8	115.198	0,9	0,4	0,4
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	10.309.537	1,6	10.968.291	1,7	26.356	0,2	50.049	0,4	0,2	0,4
Javna uprava i obrana i obavezno soc. osiguranje	O	108.827	-	103.514	-	5.586	-	5.680	-	5,1	5,4
Obrazovanje	P	1.017.747	0,2	1.259.127	0,2	14.471	0,1	28.822	0,2	1,4	2,3
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	Q	2.494.045	0,4	2.731.824	0,4	26.701	0,2	31.131	0,2	1,1	1,1
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	4.153.731	0,7	4.051.930	0,6	19.546	0,2	24.690	0,1	0,5	0,6
Ostale uslužne djelatnosti	S	2.495.611	0,4	3.047.742	0,5	5.454	-	5.456	-	0,2	0,2
Djel. kućanstava kao poslodavca	T	170	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato područje djelatnosti											
UKUPNO		618.790.718	100,0	640.174.960	100,0	12.603.288	100,0	13.915.264	100,0	2,0	2,2

Izvor: Poslovna Hrvatska

**BROJ PODUZETNIKA I BROJ ZAPOSLENIH PO ŽUPANIJAMA
U 2015. GODINI**

Tablica br. 6

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		
	Broj	Udjel (u%)	Broj	Udjel (u%)	Indeks 2015/2014.
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.629	1,5	14.073	1,7	103,1
2. Brodsko-posavska	1.660	1,6	15.089	1,8	105,4
3. Dubrovačko-neretvanska	3.705	3,5	19.539	2,3	105,8
4. Grad Zagreb	35.089	32,9	330.102	39,4	102,4
5. Istarska	9.552	9,0	46.092	5,5	104,7
6. Karlovačka	1.931	1,8	15.371	1,8	103,8
7. Koprivničko-križevačka	1.467	1,4	15.211	1,8	105,1
8. Krapinsko-zagorska	1.829	1,7	18.378	2,2	107,3
9. Ličko-senjska	703	0,7	4.017	0,5	105,1
10. Međimurska	2.626	2,5	25.316	3,0	102,9
11. Osječko-baranjska	4.561	4,3	37.475	4,5	101,5
12. Požeško-slavonska	727	0,7	7.957	0,9	105,4
13. Primorsko-goranska	9.436	8,9	60.070	7,2	104,4
14. Sisačko-moslavačka	1.819	1,7	16.147	1,9	100,0
15. Splitsko-dalmatinska	11.957	11,2	70.498	8,4	103,2
16. Šibensko-kninska	2.052	1,9	11.570	1,4	104,0
17. Varaždinska	3.202	3,0	38.182	4,6	106,1
18. Virovitičko-podravska	881	0,8	7.197	0,9	107,7
19. Vukovarsko-srijemska	1.617	1,5	17.217	2,1	106,3
20. Zadarska	3.597	3,4	21.095	2,5	106,2
21. Zagrebačka	6.529	6,1	47.988	5,7	104,9
Ukupno RH	106.569	100,0	838.584	100,0	103,6

Izvor: Financijska agencija Zagreb

106.569 poduzetnika, obveznika poreza na dobit u RH, zapošljavalo je 838.584 radnika na bazi sati rada. Najveći broj zaposlenih bio je kao i ranijih godina u prerađivačkoj industriji, trgovini i građevinarstvu.

Prerađivačka industrija zapošljavala je 225.121 djelatnika (26,8%), u trgovini je bilo zaposleno njih 177.118 (21,1%), a u građevinarstvu 72.414 (8,6%).

Zanimljivo je napomenuti da od ukupnog broja poduzetnika, njih čak 83,9% (89.402) sjedište imaju u gradovima, a tek 16,1% (17.167) u općinama, dakle u ruralnim područjima.

Od **838.584** zaposlenih (na bazi sati rada) kod poduzetnika RH čak 87,4% (732.915) radi u tvrtkama čije je sjedište u gradovima.

Neto plaća zaposlenih kod poduzetnika u gradovima iznosi 5.145 kuna, dok onih zaposlenih van gradova tek 4.147 kuna.

Jedna od osnovnih karakteristika gospodarstva Hrvatske jeste velika razlika u razvijenosti regija, odnosno županija, te još već razlika u razvijenosti pojedinih općina i gradova. To je uočljivo uz analize gotovo svih pokazatelja o strukturi i uspješnosti poslovanja.

U apsolutnim pokazateljima iskazano, u Gradu Zagrebu i Zagrebačkoj županiji posluje 39,0% od ukupnog broja poduzetnika RH, a još je indikativniji podatak da je kod tih poduzetnika zaposleno 45,1% od ukupnog broja zaposlenih.

Nadalje, po broju poduzetnika slijede Splitsko-dalmatinska županija (11,2%), Istarska (9,0%) te Primorsko-goranska (8,9%).

Slijedeću skupinu čine županije s udjelom broja poduzetnika u rasponu od 1,4% (Koprivničko-križevačka) do 4,3% (Osječko–baranjska), a 3 su županije s manje od 1,0% ukupnog broja poduzetnika (Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska i Ličko-senjska).

Raspoređenost broja poduzetnika po županijama očekivano prati jednako takva raspoređenost zaposlenih.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji broj zaposlenih na bazi sati rada obveznika poreza na dobit je **17.217** što je za **6,3% više** u odnosu na 2014. godini (16.196).

U ukupnom broju poduzetnika Republike Hrvatske Vukovarsko-srijemska županija participira s 1,5%, dok u ukupnoj zaposlenosti sudjeluje sa 2,1%.

Izneseni prikaz polarizacije hrvatskih poduzetnika i njihovih zaposlenih ublažava činjenica da se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta.

Poznato je da su sjedišta velikih javnih državnih tvrtki kao i većih kompanija u pravilu u gradu Zagrebu, pa se njihovi financijski rezultati te zaposleni evidentiraju upravo u gradu Zagrebu, a ne i u ostalim županijama gdje se poslovne aktivnosti stvarno i ostvaruju.

4.2. Osnovni financijski i komparativni pokazatelji stanja gospodarstva VSŽ

U Republici Hrvatskoj su na temelju Zakona o računovodstvu, (NN 109/07. i 54/13.) obveznici poreza na dobit dužni predavati svoje godišnje financijske izvještaje Financijskoj agenciji za statističke i druge potrebe te za javnu objavu, koji postaju dio Registra godišnjih financijskih izvještaja.

Registar godišnjih financijskih izvještaja je počeo raditi u 2003. godini i osnovan je, po uzoru na zemlje EU, kao središnji izvor informacija o uspješnosti poslovanja te o financijskom položaju pravnih i fizičkih osoba-obveznika poreza na dobit. S obzirom na važnost podataka koje sadrži, Registar je riznica informacija o poslovnim subjektima RH, a njegovim osnivanjem učinjen je još jedan korak dalje u procesu usklađivanja hrvatskog poslovnog i pravnog okruženja s onim Europske unije.

U Registru je evidentirano 106.569 godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika obveznika poreza na dobit bez banaka, osiguravajućih društava i drugih financijskih institucija, što je za 2.099 (2,0%) više nego prethodne godine.

Financijski i drugi rezultati poslovanja poduzetnika temelj su svakog gospodarstva i pobuđuju zanimanje ne samo relevantnih čimbenika nego i ukupne javnosti. Analizom nije moguće obuhvatiti ukupno gospodarstvo, budući da poslovni subjekti – obrtnici koji nisu obveznici poreza na dobit, već su u sustavu poreza na dohodak, ne predaju svoje godišnje financijske izvještaje u Registar godišnjih financijskih izvješća.

Cjelovita ocjena kvalitete gospodarstva zahtjeva kompleksniji prikaz koji bi sadržavao i analizu tehnološkog razvoja, razvoja i financiranja, stupnja suvremenosti proizvoda, odnosa prema znanstvenom i istraživačkom radu te niz drugih čimbenika. Pri korištenju ove Informacije valja imati u vidu i određena analitička ograničenja u vezi s iskazivanjem financijskih rezultata javnih i državnih poduzeća.

Naime, njihovi se financijski rezultati evidentiraju u mjestu njihova sjedišta tj. pribrajaju se Gradu Zagrebu, iako se gospodarska aktivnost takovih gospodarskih subjekata odvija i na područjima drugih teritorijalnih jedinica, što donekle ublažava postojeću regionalnu neusklađenost.

Isti je slučaj i s ostalim poduzetnicima koji posluju na više lokacija različitih od sjedišta kompanije. Međutim, navedena ograničenja ne umanjuju analitičku vrijednost ove komparativne analize, jer ona daje uvid u razvijenost Županije izraženo financijskim i drugim ostvarenjima u odnosu na razvijenost drugih županija te RH.

OSNOVNI FINANCIJSKI PODACI I ZAPOSLENOST U VSŽ I RH

Tablica br. 7

iznos u mil. kn

Red br.	POKAZATELJ	Republika Hrvatska		Index 15/14	Vukovarsko-srijemska županija		Index 15/14	Učešće Županije u RH u %	
		2014.	2015.		2014.	2015.		2014.	2015.
		1.	Ukupan prihod		618.791	639.648		103,4	12.603
2.	Ukupni rashodi	604.884	616.954	102,0	12.604	13.365	106,0	2,08	2,17
3.	Dobit razdoblja	34.904	35.926	102,9	495	639	129,1	1,42	1,78
4.	Gubitak razdoblja	25.150	18.786	74,7	548	226	41,2	2,18	1,20
5.	Neto dobit razdoblja	9.754	17.140	175,7	-53	412			2,40
6.	Prosječna mjesečna neto plaća (kn)	4.878	5.019	102,9	3.690	3.694	100,1	0,76	0,74
7.	Zaposleni	830.116	839.245	101,1	16.196	17.217	106,3	1,95	2,06

Izvor: Financijska agencija Zagreb

UKUPAN PRIHOD, DOBIT I GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA ŽUPANIJA U 2015. GODINI

Iznosi: mil. kn
Udjel: u %
Index: 2014.=100,0

Tablica br. 8

ŽUPANIJA	Ukupan prihod			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Neto financijski rezultat
	iznos	udjel	index	iznos	udjel	index	iznos	udjel	index	
1. Bjelovarsko-bilogorska	7.225	1,1	108,8	241	0,7	102,1	113	0,6	108,6	127
2. Brodsko-posavska	7.941	1,2	116,5	327	0,9	125,3	284	1,5	106,3	43
3. Dubrovačko-neretvanska	9.428	1,5	103,7	860	2,4	104,6	740	3,9	45,5	120
4. Grad Zagreb	328.040	51,3	102,3	17.673	49,2	94,9	8.433	44,9	66,8	9.241
5. Istarska	30.746	4,8	112,8	3.556	9,9	147,1	1.176	6,3	66,5	2.379
6. Karlovačka	8.361	1,3	106,5	800	2,2	129,2	146	0,8	79,0	654
7. Koprivničko-križevačka	9.572	1,5	106,1	597	1,7	123,6	82	0,4	52,4	515
8. Krapinsko-zagorska	10.128	1,6	104,3	566	1,6	102,8	174	0,9	47,3	391
9. Ličko-senjska	1.856	0,3	112,2	106	0,3	143,2	64	0,3	137,6	42
10. Međimurska	12.074	1,9	108,5	641	1,8	104,3	298	1,6	104,9	344
11. Osječko-baranjska	24.299	3,8	100,9	862	2,4	96,1	710	3,8	69,0	152
12. Požeško-slavonska	3.472	0,5	108,4	135	0,4	99,9	475	2,5	490,5	-340
13. Primorsko-goranska	34.763	5,4	109,5	1.960	5,5	125,3	1.230	6,5	92,1	731
14. Sisačko-moslavačka	9.298	1,5	109,2	270	0,8	124,5	250	1,3	33,5	20
15. Splitsko-dalmatinska	40.559	6,3	107,2	2.665	7,4	120,4	1.841	9,8	116,0	825
16. Šibensko-kninska	5.381	0,8	88,8	300	0,8	114,4	526	2,8	143,4	-227
17. Varaždinska	22.643	3,5	109,1	915	2,5	100,9	691	3,7	109,1	224
18. Virovitičko-podravska	3.470	0,5	105,8	146	0,4	101,8	133	0,7	204,0	12
19. Vukovarsko-srijemska	13.870	2,2	113,4	639	1,8	129,9	226	1,2	45,9	412
20. Zadarska	12.548	2,0	113,0	825	2,3	143,7	584	3,1	81,4	241
21. Zagrebačka	43.975	6,9	112,5	1.840	5,1	119,5	609	3,2	64,9	1.231
UKUPNO RH	639.648	100,0	105,2	35.926	100,0	105,7	18.786	100,0	73,9	17.140

Izvor: Financijska agencija Zagreb

ZAPOSLENI I NETO PLAĆE PO DJELATNOSTIMA

Tablica br.9

Naziv djelatnosti	Šif. dj.	REPUBLIKA HRVATSKA					VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA				
		Broj poduzetnika	Broj zaposlenih		Iznos prosječne neto plaće u kn		Broj poduzetnika	Broj zaposlenih		Iznos prosječne neto plaće u kn	
			2015.	2014.	2015.	2014.		2015.	2015.	2014.	2015.
Fizičke osobe bez djelatnosti		196	52	43	4.102	4.362		0		2.394	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	A	3.011	27.657	27.676	4.581	4.737	231	2.394	2.452	4.354	4.385
Rudarstvo i vađenje	B	224	4.466	4.201	7.652	7.377	1		1		2.308
Prerađivačka industrija	C	12.378	224.543	225.121	4.818	5.016	403	5.249	5.277	3.787	3.968
Opskrba elek. energ., plinom, parom i klimatizacija	D	796	14.616	14.641	7.577	7.294	43	195	214	5.824	6.004
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda	E	752	21.140	21.537	5.208	5.297	35	853	890	4.537	4.809
Građevinarstvo	F	11.989	71.513	72.414	4.113	4.200	307	1.653	1.908	3.299	3.761
Trgovina na veliko i malo; pop. mot. vozila	G	25.980	178.645	177.118	4.511	4.701	666	3.492	3.570	3.039	3.280
Prijevoz i skladištenje	H	4.169	61.241	60.668	5.643	5.798	112	593	640	4.170	4.187
Djelatnost pružanja smještaja; te priprema i usluživanje hrane	I	8.262	53.982	57.220	4.297	4.410	149	413	408	2.537	2.822
Informacije i komunikacije	J	5.075	32.908	32.606	7.117	7.126	70	193	232	3.703	4.095
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	K	646	6.291	6.643	6.425	6.478	16	12	13	4.226	4.087
Poslovanje nekretninama	L	4.622	14.680	14.104	5.781	5.943	32	74	150	3.610	3.829
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	M	16.757	50.629	52.200	5.493	5.824	235	482	610	3.924	3.665
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	N	4.635	35.130	37.747	3.704	3.788	51	139	443	2.669	3.232
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	O	57	440	403	5.300	5.596	7	31	29	5.753	5.826
Obrazovanje	P	1.242	5.332	6.105	3.884	4.081	37	104	139	3.270	3.424
Djelatnosti zdravstvene zaštite i soc. skrbi	Q	1.351	9.308	9.942	4.752	4.897	38	219	214	3.238	3.777
Umjetnost, zabava i rekreacija	R	1.211	9.285	9.511	4.585	4.380	16	48	61	4.673	4.449
Ostale uslužne djelatnosti	S	3.212	8.257	8.654	3.644	3.680	50	52	55	2.400	2.319
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca	T		1	30	984	2.373		-		-	
		106.569	830.116	838.584	4.878	5.019	2.499	16.196	17.306	3.690	3.906

Izvor: FINA, Poslovna Hrvatska

**INVESTICIJE PODUZETNIKA U DUGOTRAJNU IMOVINU U 2015. GODINI
PREMA SJEDIŠTU INVESTITORA PO ŽUPANIJAMA**

Tablica br. 10

ŽUPANIJA	Poduzetnici investitori		Investicije			Prosječan iznos investicija po investitoru u mil. kuna
	Broj poduzetnika investitora	Udjel u broju investitora u %	Investicije u mil. kuna	Udjel u ukupnim investicijama RH u %	Index 2014.=100,0	
1. Bjelovarsko-bilogorska	292	1,4	310	0,8	149,0	1,1
2. Brodsko-posavska	289	1,4	691	1,8	129,3	2,4
3. Dubrovačko-neretvanska	642	3,0	1.304	3,4	211,0	2,0
4. Grad Zagreb	7.173	33,9	18.560	48,3	100,8	2,6
5. Istarska	1.976	9,3	2.569	6,7	140,8	1,3
6. Karlovačka	438	2,1	381	1,0	96,8	0,9
7. Koprivničko-križevačka	336	1,6	402	1,0	135,5	1,2
8. Krapinsko-zagorska	490	2,3	821	2,1	140,0	1,7
9. Ličko-senjska	144	0,7	188	0,5	162,8	1,3
10. Međimurska	562	2,7	731	1,9	125,0	1,3
11. Osječko-baranjska	807	3,8	1.355	3,5	122,1	1,7
12. Požeško-slavonska	117	0,6	204	0,5	67,8	1,7
13. Primorsko-goranska	2.140	10,1	2.666	6,9	96,0	1,2
14. Sisačko-moslavačka	289	1,4	343	0,9	72,9	1,2
15. Šplitsko-dalmatinska	1.944	9,2	2.221	5,8	149,2	1,1
16. Šibensko-kninska	215	1,0	409	1,1	115,2	1,9
17. Varaždinska	826	3,9	924	2,4	114,1	1,1
18. Virovitičko-podravska	140	0,7	234	0,6	118,5	1,7
19. Vukovarsko-srijemska	277	1,3	571	1,5	309,0	2,1
20. Zadarska	647	3,1	1.691	4,4	215,5	2,6
21. Zagrebačka	1.431	6,8	1.871	4,9	118,2	1,3
UKUPNO RH	21.175	100,0	38.445	100,0	114,3	1,8

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**UDJEL BROJA PODUZETNIKA KOJI SU POSLOVALI S DOBITI I ONIH KOJI SU POSLOVALI S GUBITKOM
PO ŽUPANIJAMA U 2015. GODINI**

Tablica br. 11

ŽUPANIJA	Broj poduzetnika	Poduzetnici s dobiti		Poduzetnici s gubitkom	
		Broj	Udjel u županiji u %	Broj	Udjel u županiji u %
1. Bjelovarsko-bilogorska	1.629	1.170	1,7	459	1,2
2. Brodsko-posavska	1.660	1.198	1,7	462	1,2
3. Dubrovačko-neretvanska	3.705	2.315	3,4	1.390	3,7
4. Grad Zagreb	35.089	22.936	33,4	12.153	32,0
5. Istarska	9.552	5.165	7,5	4.387	11,6
6. Karlovačka	1.931	1.226	1,8	705	1,9
7. Koprivničko-križevačka	1.467	1.024	1,5	443	1,2
8. Krapinsko-zagorska	1.829	1.296	1,9	533	1,4
9. Ličko-senjska	703	469	0,7	234	0,6
10. Međimurska	2.626	1.932	2,8	694	1,8
11. Osječko-baranjska	4.561	3.031	4,4	1.530	4,0
12. Požeško-slavonska	727	476	0,7	251	0,7
13. Primorsko-goranska	9.436	5.855	8,5	3.581	9,4
14. Sisačko-moslavačka	1.819	1.177	1,7	642	1,7
15. Splitsko-dalmatinska	11.957	7.408	10,8	4.549	12,0
16. Šibensko-kninska	2.052	1.142	1,7	910	2,4
17. Varaždinska	3.202	2.221	3,2	981	2,6
18. Virovitičko-podravska	881	594	0,9	287	0,8
19. Vukovarsko-srijemska	1.617	1.161	1,7	456	1,2
20. Zadarska	3.597	2.116	3,1	1.481	3,9
21. Zagrebačka	6.529	4.699	6,8	1.830	4,8
Ukupno RH	106.569	68.611	100,0	37.958	100,0

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**OSNOVNI FINACIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
PO GRADOVIMA I OPĆINAMA S PRIPADAJUĆIM RANGOVIMA U 2015. GODINI**

Tablica br. 12

Grad Općina	Broj poduzetnika		Broj zaposlenih		Ukupni prihod		Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja		Neto dobit	
	Broj	Rang	Broj	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang	Iznos	Rang
Andrijaševci	17	404	179	283	82.220	297	3.818	301	1.533	284	2.286	256
Babina Greda	23	344	99	380	42.062	392	2.290	358	13.659	96	-11.370	524
Bogdanovci	4	543	31	500	17.924	480	1.425	404	0	546	1.425	293
Borovo	19	380	87	403	69.814	317	1.628	392	1.229	303	399	373
Bošnjaci	14	438	54	459	44.785	376	894	451	44	515	851	329
Cerna	29	300	386	184	171.152	194	9.552	194	175	454	9.377	135
Drenovci	20	369	71	434	40.720	399	986	443	2.125	258	-1.139	467
Gradište	19	380	76	420	36.265	410	913	449	188	449	725	340
Gunja	25	327	109	365	41.790	393	7.093	222	1.876	268	5.217	181
Ilok	56	205	879	110	263.912	161	6.623	232	13.518	97	-6.896	516
Ivankovo	36	270	191	273	158.640	200	20.151	135	1.440	290	18.711	94
Jarmina	6	527	5	552	566	554	4	555	13	536	-9	423
Lovas	9	491	77	418	36.326	409	520	485	1.190	304	-670	456
Markušica	5	538	16	529	4.234	539	127	534	299	419	-171	436
Negoslavci	6	527	39	485	24.354	451	1.924	374	0	546	1.924	268
Nijemci	15	426	82	410	305.273	144	7.811	213	120	475	7.691	153
Nuštar	47	227	232	246	156.736	205	10.411	184	10.994	110	-583	454
Otok	25	327	158	304	68.275	322	1.234	424	5.208	172	-3.974	501
Privlaka	13	447	68	436	24.252	452	484	490	274	425	209	393
Stari Jankovci	23	344	117	353	85.985	285	1.880	380	671	348	1.209	302
St. Mikanovci	13	447	76	420	38.032	404	1.140	429	58	503	1.083	309
Štitar	12	456	133	333	43.082	387	2.987	336	51	511	2.937	238
Tompojevci	9	491	24	512	13.102	501	506	486	454	386	52	413
Tordinci	20	369	111	361	72.322	311	3.118	329	2.070	260	1.047	313
Tovarnik	13	447	114	356	83.726	294	4.142	293	111	483	4.031	206
Trpinja	11	473	134	330	163.347	197	1.261	422	199	444	1.062	311
Vinkovci	517	26	7.473	15	3.818.399	21	102.253	34	61.385	36	40.867	47
Vođinci	9	491	35	495	9.297	514	3.316	322	36	519	3.279	226
Vrbanja	18	389	104	375	64.880	328	6.128	244	630	354	5.498	174
Vukovar	435	31	4.338	26	6.063.724	12	373.578	12	101.307	20	272.271	7
Županja	149	85	1.719	62	1.824.369	38	60.622	53	5.610	164	55.013	37
UKUPNO	1.617	17	17.217	12	13.869.566	8	638.820	12	226.469	15	412.350	8

Izvor: Financijska agencija Zagreb

POKAZATELJI USPJEŠNOSTI POSLOVANJA PODUZETNIKA PO ŽUPANIJAMA U 2015. GODINI

Tablica br. 13

ŽUPANIJA	Ukupni prihodi po zaposlenom (u kunama)	Neto dobit ili gubitak po zaposlenom (u kn)	Ekonomičnost poslovanja (u %)	Rentabilnost prometa neto (u %)	Rentabilnost ukupne imovine neto (u %)	Rentabilnost vlastitog kapitala (u%)
1. Bjelovarsko-bilogorska	513.346	9.058	102,32	1,76	1,75	5,12
2. Brodsko-posavska	518.245	2.865	101,20	0,54	0,49	2,19
3. Dubrovačko-neretvanska	482.506	6.127	102,66	1,27	0,52	1,54
4. Grad Zagreb	993.754	27.993	103,84	2,82	1,46	3,42
5. Istarska	667.060	51.623	111,31	7,74	3,44	9,31
6. Karlovačka	543.941	42.534	109,91	7,82	6,43	12,58
7. Koprivničko-križevačka	629.311	33.837	104,28	5,38	4,56	10,34
8. Krapinsko-zagorska	551.095	21.301	104,89	3,87	3,63	11,48
9. Ličko-senjska	462.060	10.540	103,33	2,28	1,25	4,02
10. Međimurska	476.945	13.582	103,71	2,85	2,54	6,23
11. Osječko-baranjska	648.410	4.062	101,20	0,63	0,42	1,54
12. Požeško-slavonska	436.325	-42.705	91,63	-9,79	-7,67	-47,92
13. Primorsko-goranska	578.700	12.164	103,08	2,10	1,40	4,57
14. Sisačko-moslavačka	575.823	1.257	100,67	0,22	0,24	0,76
15. Splitsko-dalmatinska	575.320	11.699	102,99	2,03	1,18	4,66
16. Šibensko-kninska	465.100	-19.584	96,75	-4,21	-1,61	-5,71
17. Varaždinska	593.024	5.878	101,67	0,99	0,95	2,80
18. Virovitičko-podravska	482.185	1.731	100,99	0,36	0,25	0,67
19. Vukovarsko-srijemska	805.574	23.950	103,78	2,97	2,67	7,94
20. Zadarska	594.827	11.424	102,80	1,92	0,96	4,37
21. Zagrebačka	916.366	25.654	103,57	2,80	2,67	6,84
UKUPNO HRVATSKA	762.771	20.439	103,68	2,68	1,57	4,10

Izvor: Financijska agencija Zagreb

OSTVARENI UKUPNI PRIHOD U 2015. GODINI (prema oblicima vlasništva) - RH
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 14

REPUBLIKA HRVATSKA		
	<i>Ukupni prihodi u mil. kuna</i>	<i>Struktura ukupnog prihoda u %</i>
UKUPNO	639.648	100,00
Državno	58.031	9,07
Privatno	511.190	79,92
Zadružno	1.285	0,20
Mješovito	69.142	10,81

Izvor: Financijska agencija Zagreb

OSTVARENI UKUPNI PRIHOD U 2015. GODINI (prema veličini poduzetnika)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja

Tablica br. 15

Poduzetnici	UKUPNI PRIHOD u 000 kuna	STRUKTURA UKUPNOG PRIHODA u %
	<i>REPUBLIKA HRVATSKA</i>	<i>REPUBLIKA HRVATSKA</i>
Svi	639.648	100,00
Mikro i mali	211.814	33,11
Srednji	134.826	21,08
Veliki	293.008	45,81

iznosi u mil . kuna
udjeli u %

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PRVIH PET PODUZETNIKA VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE
PREMA VELIČINI UKUPNOG PRIHODA U 2015.**

Tablica br. 16

iznosi u tisućama kuna

R.B.	NAZIV PODUZETNIKA	SJEDIŠTE PODUZETNIKA	UKUPAN PRIHOD	OCJENA FINACIJSKOG REJTINGA
1.	PRVO PLINARSKO DRUŠTVO D.O.O.	VUKOVAR	3.752.368	5
2.	SLADORANA D.O.O.	ŽUPANJA	541.227	6
3.	BOSO D.O.O.	VINKOVCI	538.923	5
4.	PIK VINKOVCI D.D.	VINKOVCI	460.335	6
5.	SAME DEUTZ-FAHR ŽETELICE D.O.O.	ŽUPANJA	447.965	5

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**BROJ PODUZETNIKA U 2015. GODINI
(prema veličini poduzetnika, prema kriterijima EU)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja**

Tablica br. 17

Poduzetnici	BROJ PODUZETNIKA		STRUKTURA PODUZETNIKA U %		% - PODUZETNIKA ŽUPANIJE U RH
	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	REPUBLIKA HRVATSKA	VUK.-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	
Svi	106.569	1.617	100,0	100,0	1,5
Mikro	94.903	1.353	89,0	83,7	1,4
Mali	9.976	218	9,4	13,5	2,2
Srednji	1.361	38	1,3	2,3	2,8
Veliki	329	8	0,3	0,5	2,4

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**BROJ ZAPOSLENIH I PROSJEČNA MJESEČNA PLAĆA ZAPOSLENIH
KOD PODUZETNIKA U 2014. I 2015. GODINI PO ŽUPANIJAMA**

Tablica br. 18

R.B.	Županija	Broj poduzetnika	Broj zaposlenih u 2014.	Broj zaposlenih u 2015.	Prosječna mjesečna plaća u 2014.	Prosječna mjesečna plaća u 2015.
1.	Bjelovarsko-bilogorska	1.629	13.654	14.073	3.659	3.775
2.	Brodsko-posavska	1.660	14.317	15.089	4.381	4.378
3.	Dubrovačko-neretvanska	3.705	18.467	19.539	4.931	4.945
4.	Grad Zagreb	35.089	322.468	330.102	5.704	5.863
5.	Istarska	9.552	44.020	46.092	4.985	5.105
6.	Karlovačka	1.931	14.813	15.371	4.589	4.621
7.	Koprivničko-križevačka	1.467	14.468	15.211	4.378	4.421
8.	Krapinsko-zagorska	1.829	17.122	18.378	4.190	4.243
9.	Ličko-senjska	703	3.821	4.017	3.757	3.827
10.	Međimurska	2.626	24.609	25.316	3.939	4.085
11.	Osječko-baranjska	4.561	36.909	37.475	4.013	4.100
12.	Požeško-slavonska	727	7.551	7.957	3.781	3.774
13.	Primorsko-goranska	9.436	57.551	60.070	4.665	4.749
14.	Sisačko-moslavačka	1.819	16.152	16.147	4.018	4.070
15.	Splitsko-dalmatinska	11.957	68.296	70.498	4.285	4.476
16.	Šibensko-kninska	2.052	11.130	11.570	4.245	4.348
17.	Varaždinska	3.202	36.001	38.182	3.910	4.103
18.	Virovitičko-podravska	881	6.681	7.197	3.560	3.556
19.	Vukovarsko-srijemska	1.617	15.736	17.217	3.671	3.694
20.	Zadarska	3.597	19.855	21.095	4.597	4.711
21.	Zagrebačka	6.529	45.759	47.988	4.884	5.036
	Ukupno RH	106.569	809.380	838.584	4.897	5.019

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA PO ZAPOSLENOM U
2015. GODINI - RH
(prema veličini poduzetnika)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja**

Tablica br. 19

Poduzetnici	Republika Hrvatska
Svi	5.019
Mali	4.170
Srednji	5.455
Veliki	6.192

Izvor: Financijska agencija Zagreb

**PROSJEČNA MJESEČNA NETO PLAĆA PO ZAPOSLENOM U
2015. GODINI - RH
(prema oblicima vlasništva)
prema podacima godišnjih statističkih izvještaja**

Tablica br. 20

Oblici vlasništva	Republika Hrvatska
Svi	5.019
Državno	6.352
Privatno	4.685
Zadružno	3.977
Mješovito	6.323

Izvor: Financijska agencija Zagreb

STATISTIČKA PODJELA HRVATSKE NA DVIJE REGIJE NUTS-2 RAZINE

Tablica br. 21

KONTINENTALNA HRVATSKA		JADRANSKA HRVATSKA
Grad Zagreb	Virovitičko-podravska	Primorsko-goranska
Zagrebačka županija	Požeško-slavonska	Ličko-senjska
Krapinsko-zagorska	Brodsko-posavska	Zadarska županija
Varaždinska	Osječko-baranjska	Šibensko-kninska
Koprivničko-križevačka	Vukovarsko-srijemska	Splitsko-dalmatinska
Međimurska	Karlovačka	Istarska županija
Bjelovarsko-bilogorska	Sisačko-moslavačka	Dubrovačko-neretvanska

Izvor: Državni zavod za statistiku

OSNOVNI FINACIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PO REGIJAMA NUTS-2 RAZINE U RH

Tablica br. 22

u mil. kuna

Opis	Kontinentalna Hrvatska		Jadranska Hrvatska		Ukupno RH	
	2015.	Indeks	2015.	Indeks	2015.	Indeks
Broj poduzetnika	65.567		41.002		106.569	
Zaposleni	605.703	103,3	232.881	104,4	838.584	103,6
Ukupni prihodi	504.367	104,4	135.280	108,4	639.648	105,2
Ukupni rashodi	487.481	103,3	129.473	105,0	616.954	103,6
Dobit razdoblja	25.653	98,4	10.273	129,6	35.926	105,7
Gubitak razdoblja	12.625	70,2	6.161	82,7	18.786	73,9
Neto dobit/neto gubitak	13.028	161,2	4.111	857,8	17.140	200,2
Neto plaća	5.136	102,4	4.714	102,2	5.019	102,5

Izvor: Financijska agencija, Registar financijskih izvještaja

OSNOVNI FINACIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA PODUZETNIKA KONTINENTALNE I JADRANSKE HRVATSKE U 2015.

Tablica br. 23

Pokazatelji	Kontinentalna Hrvatska	Jadranska Hrvatska
Broj zaposlenih po poduzetniku	9	6
Produktivnost rada (prihod po zaposlenom u kn)	832.698	580.899
Produktivnost rada (dobit/gubitak razdoblja po zaposlenom u kn)	21.509	17.654
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	103,5	104,5

Izvor: Financijska agencija, Registar godišnjih financijskih izvještaja

BROJ PODUZETNIKA, BROJ ZAPOSLENIH, PLAĆE I NETO DOBIT/GUBITAK – KONTINENTALNA I JADRANSKA HRVATSKA PO VELIČINAMA U 2015. GODINI

Tablica br. 24

(prosječne mj. neto plaće u kn; neto dobit/gubitak u mil. kuna)

KONTINENTALNA HRVATSKA					JADRANSKA HRVATSKA				
Veličina	Broj poduz.	Broj zaposl.	Neto plaća	Neto dobit/gubitak	Veličina	Broj poduz.	Broj zaposl.	Neto plaća	Neto dobit/gubitak
Mali	64.456	287.170	4.184	2.488	Mali	40.573	145.764	4.144	633
Srednji	840	105.618	5.408	2.890	Srednji	352	41.632	5.573	651
Veliki	271	212.915	6.286	7.650	Veliki	77	45.485	5.755	2.827

Izvor: Financijska agencija, Registar godišnjih financijskih izvještaja

Poduzetnici su u svim županijama RH tijekom 2015. godine poslovali u vrlo teškim gospodarskim i društvenim uvjetima. Unatoč tome, u odnosu na 2014. godinu došlo je do povećanja ostvarenog ukupnog prihoda, povećanja neto dobiti razdoblja, povećanja zaposlenosti, prosječne neto mjesečne plaće, kao i investicija u dugotrajnu imovinu. Ovi trendovi vrijede i na razini RH i na razini Vukovarsko-srijemske županije.

Poduzetnici, obveznici poreza na dobit Vukovarsko-srijemske županije su u 2015. godini ostvarili **ukupan prihod** u iznosu od **13,870 mlrd. kuna** što je **povećanje od 9,1%** u odnosu na 2014. godinu.

Ukupni rashodi u tom razdoblju rasli su nešto sporije (5,7%) i iznosili su **13,365 mlrd. kuna**.

Dobit razdoblja ostvarena je u iznosu od **639 mil. kuna**, a **gubitak** ostvaren u 2015. godini iznosi **226 mil. kuna**.

U konačnici, ostvaren je **pozitivan konsolidirani financijski rezultat** u iznosu od **413 mil. kuna**.

Na razini države u 2015. godini ostvaren je ukupan prihod od **639,65 mlrd. kuna**, što je **povećanje od 5,2%** u odnosu na 2014. godinu kada su isti iznosili 607,9 mlrd. kuna.

Ukupni rashodi u 2015. godini iznosili su **616,95 mlrd. kuna** što je **povećanje od 2,0%** u odnosu na prethodnu godinu kada su iznosili 604,90 mlrd. kuna.

Dobit razdoblja na razini države ostvarena je u iznosu od **35,9 mlrd. kuna** ili **2,9% više** u odnosu na prethodnu godinu.

Gubitak u istom razdoblju iznosi **18,8 mlrd. kuna**, što predstavlja **smanjenje od 46,4%**. Podaci govore da je na razini države ostvarena dobit u 2015. godini bila veća od ostvarenih gubitaka, to znači da je ostvaren **pozitivan konsolidirani financijski rezultat u iznosu od 17,1 mlrd. kuna**.

U ukupnim rashodima poduzetnika **troškovi za osoblje** čine znatnu stavku, a uglavnom ih čine plaće i naknade materijalnih prava radnika.

Na razini RH **troškovi osoblja** kod poduzetnika (**81,7 mlrd. kuna**) su iznosili **13,2 %** u odnosu na ukupne rashode.

Prosječna mjesečna obračunata neto plaća po radniku u Županiji u 2015. godini iznosila je **3.694 kuna**, što je za **0,1% više** u odnosu na 2014. godinu, a istodobno, prosječna plaća kod poduzetnika u RH iznosi **5.019 kuna** (povećanje od 5,04%).

Prosječna plaća u Županiji i nadalje zaostaje za republičkim prosjekom i to za **26,4%** što nedvosmisleno ukazuje kako standard radnika Vukovarsko-srijemske županije uvelike zaostaje za standardom radnika na razini RH.

Najviša prosječna plaća u Županiji (djelatnosti koje najviše zapošljavaju) odnosi se na djelatnost opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom (5.824 kuna), djelatnost opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda (4.537 kuna) te djelatnost poljoprivrede, lova, šumarstva i ribarstva (4.354 kuna). Najniže ostvarene plaće u 2013. godini su u djelatnosti pružanja smještaja, pripremi i usluživanju hrane (2.537 kuna), trgovini na veliko i malo (3.039 kuna) te građevinarstvu (3.299 kuna).

Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada u gospodarstvu-obveznika poreza na dobit Županije, u 2015. godini je **17.217**, što je povećanje **od 6,3%** u odnosu na 2014. godinu, dok je na **razini RH taj broj povećan za 1,0%**.

U proteklih 10 godina u RH nešto manje od jedne trećine poduzetnika je poslovalo **s gubitkom**, a u 2015. godini taj udjel iznosi **35,6% (37.958)**, dok je s **dobiti** poslova **68.611 poduzetnika ili 64,6%** (tablica br. 11).

Od ukupno **1.617 poduzetnika** u županiji **1.161 ili 71,8%** ih je poslovalo s dobitkom, a **456 (28,2%) ih je poslovalo sa gubitkom**.

U Županiji je **277 poduzetnika** (tablica br. 10), **investiralo u dugotrajnu imovinu 571 milijuna kuna**. U ukupnom broju na razini RH poduzetnici koji su investirali u dugotrajnu imovinu Županija imaju udjel od 1,3%, no ohrabruje podatak da je ukupan iznos investicija više nego utrostručen u odnosu na prethodnu godinu, a i udjel Županije u ukupnim investicijama u RH je porastao i iznosi 1,5%.

U dugotrajnu imovinu 21.175 poduzetnika u RH su u 2015. godini uložili 38,44 milijardi kuna ili 14% više nego prethodne godine.

Kao i prethodnih godina, najviše su investirali poduzetnici Grada Zagreba koji su u 2015. godini investirali 48,3% ukupnih investicija u RH. Slijede poduzetnici Primorsko-goranske županije sa 6,9% udjela, Istarske županije sa 6,7% te poduzetnici iz Splitsko-dalmatinske županije sa 5,8% udjela u ukupnim investicijama RH.

Poslovanje se osim po financijskim rezultatima može ocjenjivati i pomoću izvedenih pokazatelja (tablica br. 13).

Gledajući te izvedene pokazatelje Vukovarsko-srijemska županija može biti zadovoljna statistikom, ali ne i stvarnim stanjem, koje je ipak realno nešto lošije nego to govore iskazane brojke.

Što se tiče pokazatelja **uspješnosti poslovanja** poduzetnika u RH ukupan prihod po zaposlenom **u RH** ostvaren je u iznosu od **762.771 kuna**, dok je u Vukovarsko-srijemskoj županiji ostvaren u iznosu od **805.574 kuna**, što je za **5,6% više od prosjeka RH**, a obrazloženje ovo podatka je u činjenici da je PPD Vukovar, koji ima velike prihode (i rashode istovremeno), a relativno mali broj zaposlenih, preselio svoje sjedište u našu Županiju.

Prema pokazatelju produktivnosti rada mjerenom neto dobiti (dobit manje gubici) po zaposlenom u 2015. godini očigledno je da se stanje u gospodarstvu značajno popravilo jer samo u 2 županije je zabilježen neto gubitak po zaposlenom, za razliku od prethodne godine kada je takvih županija bilo čak 6.

Vukovarsko-srijemska županija se sa **23.950 kuna neto dobiti po zaposlenome** nalazi u grupi od 6 županija kojima je ovaj pokazatelj iznad prosječne veličine.

Prema pokazatelju ukupne ekonomičnosti poslovanja, prihodi su bili veći od rashoda u 18 županija i gradu Zagrebu, a u 2 županije nije se uspješno poslovalo jer su rashodi nadvisili prihode. Najbolju ekonomičnost imali su poduzetnici u Istarskoj županiji koji su na 100 kuna rashoda ostvarili 111,31 kuna prihoda, a najlošije su poslovali poduzetnici Požeško-slavonske županije koji su na 100 kuna rashoda ostvarili svega 91,63 kuna prihoda.

U Vukovarsko-srijemskoj županiji je na 100 kuna rashoda ostvareno je 103,78 kuna prihoda.

Što se tiče **veličine poduzetnika** u Županiji je najviše malih poduzetnika i to 1.544 (97,3%), zatim slijede srednji 35 (2,2%) te svega 8 velikih poduzetnika (0,5%). Na razini RH je slična struktura, najviše je malih 102.895 (98,5%), srednjih 1.221 (1,2%) te velikih 354 (0,3%).

Vezano za **vanjskotrgovinsku razmjenu poduzetnika u Vukovarsko-srijemskoj županiji** tijekom 2015. godine izvezeno je roba i usluga u vrijednosti **187,4 mil. eura što je rast od 1,5%** u odnosu na 2014. godinu, dok je istovremeno **uvezeno roba i usluga** u vrijednosti **397,9 mil. eura ili 6,1% manje** nego godinu prije.

Pokrivenost uvoza izvozom na razini Županije dostigla je stopu od **47%**.

Poduzetnici naše Županije participiraju sa **1,62% u ukupnom izvozu RH**, dok u **uvozu roba i usluga** u RH imamo udjel od **2,15%**.

4.3. Bruto domaći proizvod

Bruto domaći proizvod (BDP) je glavni makroekonomski pokazatelj, odnosno mjerilo gospodarske aktivnosti neke zemlje u određenoj godini. BDP je vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih unutar jedne zemlje, a uključuje vrijednost dobara i usluga proizvedenih i pomoću inozemnih faktora, ali proizvedenih u zemlji.

Ova makroekonomska veličina uistinu najbolje odražava kretanja u gospodarstvu jedne zemlje te najvjerođostojnije pokazuje stupanj razvijenosti neke regije odnosno države u cjelini.

Najnoviji podaci o BDP-u po stanovniku u Hrvatskoj govore da je isti 2013. godine iznosio 77.465 kuna ili **10.228 eura**.

Gledajući po županijama **najviši BDP** bio je u **Zagrebu** 137.321 kunu ili **18.132 eura**, dok je **najniži** bio tri puta manji, i to u **Brodsko-posavskoj županiji** gdje je iznosio 44.366 kuna ili **5.858 eura**.

Kontinentalna Hrvatska ostvarila je 2013. godine 224,4 mlrd. kuna ili 29,63 mlrd. eura, te u ukupnom BDP-u RH participira sa gotovo 68,3%.

Jadranska Hrvatska je u istom razdoblju ostvarila BDP u iznosu od 105,16 mlrd.kuna ili 13,88 mlrd. eura, a u ukupnom BDP-u participira sa 31,7%.

PREGLED BDP-a PO ŽUPANIJAMA OD 2007.-2013. GODINE

Tablica br. 25

Red br.	ŽUPANIJA	BDP/ST 2007.	BDP/ST 2008.	BDP/ST 2009.	BDP/ST 2010.	BDP/ST 2011.	BDP/ST 2012.	BDP/ST 2013.	Indeks (2012) HR=100
1.	Zagrebačka	7.360	8.036	7.803	7.164	7.494	7.791	7.781	76,1
2.	Krapinsko-zagorska	7.144	7.377	6.576	6.085	6.196	6.246	6.380	62,4
3.	Sisačko-moslavačka	7.200	8.432	8.325	8.362	8.451	8.148	7.842	76,7
4.	Karlovačka	7.825	8.451	7.634	7.404	7.677	7.621	7.763	75,9
5.	Varaždinska	8.223	9.404	8.834	8.209	8.125	8.300	8.415	82,3
6.	Koprivničko-križevačka	9.142	9.730	9.371	8.086	8.318	9.156	8.768	85,7
7.	Bjelovarsko-bilogorska	6.691	8.255	7.677	6.720	6.901	6.879	6.838	66,8
8.	Primorsko-goranska	11.177	12.680	12.305	12.343	12.441	13.110	12.930	126,4
9.	Ličko-senjska	8.039	9.725	8.707	8.276	8.486	7.764	7.841	76,7
10.	Virovitičko-podravska	6.923	7.485	6.399	5.869	6.255	6.199	6.043	59,1
11.	Požeško-slavonska	6.505	6.750	6.229	6.053	6.102	6.101	6.102	59,7
12.	Brodsko-posavska	5.345	6.183	5.606	5.357	5.463	5.853	5.858	57,3
13.	Zadarska	7.980	9.051	8.388	8.182	7.978	8.169	8.173	79,5
14.	Osječko-baranjska	7.875	8.871	8.112	7.539	7.973	8.093	8.121.	79,4
15.	Šibensko-kninska	7.799	8.156	7.239	7.887	7.754	7.869	8.051	78,7
16.	Vukovarsko-srijemska	5.756	6.647	5.974	5.521	5.744	5.996	6.025	58,9
17.	Splitsko-dalmatinska	8.003	8.422	7.952	8.072	7.604	7.875	7.849	76,7
18.	Istarska	12.463	13.195	12.810	12.897	12.602	12.677	12.711	124,3
19.	Dubrovačko-neretvanska	10.042	10.601	9.990	10.457	9.408	9.861	9.969	97,5
20.	Međimurska	7.581	8.960	8.349	7.885	8.171	8.436	8.481	82,9
21.	Grad Zagreb	16.766	18.554	17.814	18.648	18.414	18.506	18.132	177,3
	REPUBLIKA HRVATSKA	9.656	10.682	10.111	10.057	10.038	10.297	10.228	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku

*do 2010. god BDP izračunat je na bazi popisa stanovništva od 2001. god, dok za 2011. god izračunat je na bazi popisa od 2011. godine

Državni zavod za statistiku objavljuje u kontinuitetu podatke o BDP-u, a u gornjoj tablici dati su pokazatelji za županije zaključni sa 2013. godinom.

Kao i kod drugih sličnih analiza, uočljiv je veliki raskorak u visini ostvarenog BDP, najrazvijeniji **Grad Zagreb ostvaruje BDP za 77,3% više** od državnog prosjeka, **Istarska županija za 24,3% više**, te **Primorsko-goranska** koja **ostvaruje BDP za 26,4% više** od državnog prosjeka.

Sve ostale županije znatno zaostaju za republičkim prosjekom, a pogotovo za najrazvijenijim županijama.

Vukovarsko-srijemska županija ostvaruje svega 58,9% republičkog prosjeka i po ovom pokazatelju VSŽ je na pretposljednem mjestu, a na zadnjem mjestu je Brodsko-posavska koja ostvaruje 57,3% republičkog prosjeka.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA RH, PROSTORNE JEDINICE ZA STATISTIKU 2. I 3. RAZINE U 2013. GODINI

Tablica br. 26

Prostorne jedinice za statistiku 2. i 3. razine, RH	BDP po stanovniku (EUR)	Index Hrvatska = 100
Republika Hrvatska	10.228	100,0
Kontinentalna Hrvatska	10.405	101,7
Vukovarsko-srijemska županija	6.025	58,9
Osječko-baranjska županija	8.121	79,4
Brodsko-posavska županija	5.858	57,3
Požeško-slavonska županija	6.102	59,7
Virovitičko-podravska županija	6.043	59,1
Bjelovarsko-bilogorska županija	6.838	66,8
Karlovačka županija	7.763	75,9
Sisačko-moslavačka županija	7.842	76,7
Grad Zagreb	18.132	177,3
Zagrebačka županija	7.781	76,1
Krapinsko-zagorska županija	6.380	62,4
Varaždinska županija	8.415	82,3
Koprivničko-križevačka županija	8.768	85,7
Međimurska županija	8.481	82,9
Jadranska Hrvatska	9.870	96,5
Primorsko-goranska županija	12.930	126,4
Ličko-senjska županija	7.841	76,7
Zadarska županija	8.173	79,5
Šibensko-kninska županija	8.051	78,7
Splitsko-dalmatinska županija	7.849	76,7
Istarska županija	12.711	124,3
Dubrovačko-neretvanska županija	9.969	97,5

Izvor: Državni zavod za statistiku

Nacionalna klasifikacija prostornih jedinica za statistiku 2012. godine stupila je na snagu 1.siječnja 2013. Do 2013. godine glede podjele prostornih jedinica za statistiku 2. razine u RH postojale su tri statističke regije i to: Središnja i Istočna (Panonska) Hrvatska, Sjeverozapadna Hrvatska te Jadranska Hrvatska, a od

1.1.2013. postoje dvije statističke regije i to: Kontinentalna Hrvatska te Jadranska Hrvatska. Županija je do 2013. godina bila u Panonskoj regiji koja je zaostajala za prosjekom države 30%, Jadranska je zaostajala 3,4%, dok je Sjeverozapadna Hrvatska imala BDP po stanovniku 25,6% više od državnog prosjeka.

Po novoj podjeli Vukovarsko-srijemska županija je u Kontinentalnoj Hrvatskoj, te je ova statistička regija za 1,7% razvijenija od prosjeka države. Evidentno je da je razvijenosti ove statističke regije najviše doprinio Grad Zagreb, koji ostvaruje gotovo 50% gospodarske aktivnosti i ima BDP za 77,3% više od prosjeka. Regija Jadranska Hrvatska zaostaje 3,5% za prosjekom Republike Hrvatske.

Nova podjela Hrvatske na dvije statističke regije tek treba pokazati da li je zaista u funkciji uravnoteženoga razvoja svih dijelova države.

4.4. Evidentirane neizmirene obveze

U kriznim godinama, od 2009. do 2012. godine, povećao se broj blokiranih fizičkih i pravnih osoba. Prema podacima o evidentiranim dospjelim nepodmirenim obvezama koje objedinjava Fina problemi s plaćanjem eskalirali su 1999. godine te je u 2000. godini zabilježeno najviše blokiranih fizičkih i pravnih osoba.

Nakon toga postupno opada broj blokiranih fizičkih i pravnih osoba, nažalost u kriznim godinama se dodatno usložnjava situacija glede izmirivanja obveza, te raste broj blokiranih pravnih i fizičkih osoba.

U 2014. i 2015. godini, dolazi do pada broja blokiranih pravnih i fizičkih osoba, kao što je i razvidno iz sljedećeg tabelarnog pregleda.

BROJ INSOLVENTNIH PRAVNIH OSOBA, BROJ ZAPOSLENIH U TIM PRAVNIM OSOBAMA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S 31.08.2016.GODINE

Tablica br. 27

Prostorne jedinice	Broj pravnih osoba	Index 31.08.2016./ 31.12.2015.	Broj zaposlenih	Index 31.08.2016./ 31.12.2015.	Iznos nepodmirenih obveza (u 000 kn)	Index 31.08.2016./ 31.12.2015.
VSŽ	197	53,2	314	71,7	108.490	62,0
RH	13.084	62,2	12.749	81,5	12.544.669	69,2

Izvor:Financijska agencija, Zagreb 2016.

BROJ INSOLVENTNIH FIZIČKIH OSOBA, BROJ ZAPOSLENIH U TIM FIZIČKIM OSOBAMA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S 30.06.2015.GODINE

Tablica br. 28

Prostorne jedinice	Broj fizičkih osoba	Index 31.08.2016./ 31.12.2015.	Broj zaposlenih	Index 31.08.2016./ 31.12.2015.	Iznos nepodmirenih obveza (u 000 kn)	Index 31.08.2016./ 31.12.2015.
VSŽ	876	98,5	452	92,8	351.723	102,6
RH	18.031	87,5	10.168	95,4	6.434.621	91,7

Izvor:Financijska agencija, Zagreb 2016. godine

**BROJ BLOKIRANIH GRAĐANA I IZNOS NJIHOVIH NEPODMIRENIH OBVEZA S
31.07.2016.GODINE**

Tablica br. 29

Prostorne jedinice	Broj stanovnika*	Broj blokiranih građana	Udio blokiranih građana u broju stanovnika u %	Ukupni dug u 000 kn
VSŽ	179.521	14.265	7,95	1.135.880
RH	4.284.889	328.357	7,66	40.261.850

Izvor: Financijska agencija Zagreb

*Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.

Na dan **31.08. 2016.** godine broj blokiranih poduzetnika u **Županiji je 197**, odnosno 12,2% od ukupnog broja, iznos njihovih **nepodmireni obveza je 108,5 mil. kuna i u njima je zaposleno 314 radnika.**

Prosječan broj zaposlenih u blokiranim pravnim osobama je 1,59 radnika (u prošloj godini je 0,9). Istodobno u RH blokirano je 13.084 pravnih osoba, odnosno 12,3% od ukupnog broja. Iznos nepodmireni obveza je 12,5 mlrd. kuna, a u njima je zaposleno 12.749 radnika.

Prosječan broj zaposlenih u blokiranim pravnim osobama na razini RH je 0,97 radnika, što je više nego prethodne godine (0,72).

Što se tiče fizičkih osoba - obrtnika (tablica br. 28), u **Županiji je blokirano 876**, odnosno 39,6% od ukupnog broja. Iznos njihovih **nepodmireni obveza je 351,7 mil. kuna**, a u njima je **uposlano 452 radnika.**

Prosječan broj zaposlenih u blokiranim fizičkim osobama u Županiji je 0,52 radnika, što je na razini prethodne godine.

U RH broj insolventnih fizičkih osoba je 18.031, a nepodmirene obveze tih poduzetnika iznose 6,4 mlrd. kuna, a u njima je zaposleno 10.168 radnika.

Prosječan broj zaposlenih na razini RH u blokiranim fizičkim osobama je 0,56 radnika, kao što je otprilike bilo i u prethodnoj godini.

Iz evidentiranih pokazatelja sasvim je razvidno je da u blokiranim pravnim i fizičkim osoba u velikom dijelu nema zaposlenih radnika.

Naime, od ukupnog broja blokiranih pravnih osoba (13.084), 7.903 pravne osobe su bez zaposlenih ili 60,4 % od ukupnog broja, te su blokirane u visini od 7,96 mlrd. kn što je 63,5% od ukupne blokade.

U Županiji je broj blokiranih pravnih osoba bez zaposlenih 99, što je 50,3% od blokiranih pravnih osoba. Ove pravne osobe blokirane su u visini 51,5 mil. kn što je 47,5% ukupno neizmireni obveza.

Što se tiče fizičkih osoba u RH 11.252 ili 62,4% od ukupnog broja blokiranih, nemaju niti jednog zaposlenog, iznos njihovih nepodmireni obveza je 4,3 mlrd. kn

što je 67,2,0%, dok u Županiji 562 fizičkih osoba su bez zaposlenih ili 64,2%, te su blokirane u iznosu od 268,05 mil. kn odnosno 76,2% od ukupnih blokada.

Suprotno ekonomskoj teoriji po kojoj nove vrijednosti stvaraju rad i kapital, u praksi imamo poduzetnika bez zaposlenih. Većina od njih ne posluje pozitivno, stvaraju gubitke i na njih otpada najveći dio nepodmirenih obveza. Dakle, u gospodarskoj praksi moguće je poslovanje bez zaposlenih, to nije samo specifičnost našeg gospodarstva nego je to praksa i u europskim zemljama.

Zakon o dopunama Stečajnog zakona uveo je mogućnost skraćenog stečajnog postupka za poslovne subjekte koji nemaju zaposlenih te su u blokadi računa u neprekidnom trajanju od 60 i više dana. Dosljednija primjena izmijenjenih propisa o stečaju znatno će smanjiti broj tih poduzetnika, a samim time će i ukupni rezultati poslovanja svih poduzetnika biti bolji.

4.5. Vanjskotrgovinska razmjena

Što uspješnije uključivanje u međunarodnu robnu razmjenu, zasnovano na ekonomskim načelima tržišne ekonomije, predstavlja stratešku zadaću svakog gospodarstva. To podrazumijeva izvoz konkurentnih, tržištu prihvatljivih proizvoda i usluga na profitabilnoj osnovi sa stalnim nastojanjima da se u konačnici ostvari pozitivna bilanca u vanjskotrgovinskoj razmjeni.

Gospodarski rast nije moguć ako su proizvođači ograničeni samo na domaće tržište, što se posebno odnosi na zemlje s malim tržištem kao što je Republika Hrvatska. S tim u vezi, gospodarski rast RH i izgledi za otvaranje radnih mjesta vezani su za proizvodnju roba i usluga, a time i više nego ikada prije, za izvoz odnosno globalnu ekonomiju.

Izvori podataka za statistiku robne razmjene s inozemstvom jesu jedinstvene carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Državni zavod za statistiku preuzima od Carinske uprave RH kontrolirane jedinstvene carinske deklaracije i dalje ih statistički obrađuje i objedinjuje poštujući osnovne metodološke preporuke Statističkog ureda UN-a. U podatku o robnoj razmjeni s inozemstvom uključeni su izvoz i uvoz prema osnovi unutarnje i vanjske proizvodnje i to na bruto osnovi.

Statistika robne razmjene s inozemstvom obuhvaća svu robu koja se izvozi iz zemlje, odnosno uvozi u zemlju. Iskazuju se stvarno postignute vrijednosti u vrijeme kad su poslovi zaključeni (faktorna vrijednost), koje se preuzimaju na osnovi isporuke na hrvatskoj granici. Izvozne vrijednosti obračunavaju se prema paritetu fob (franco brod), a uvozne prema paritetu cif (cijena sa osiguranjem i vozarinom).

Pridruživanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji, 1. srpnja 2013., statistički podaci o robnoj razmjeni Republike Hrvatske s inozemstvom dobivaju se iz dva različita izvora: Intrastatova obrasca za statistiku robne razmjene između zemalja članica EU (Intrastat) i jedinstvene carinske deklaracije za statistiku robne razmjene sa zemljama nečlanicama EU (Extrastat).

OSTVARENI IZVOZ

Tablica br. 30

u mil.EUR-a

R. br	Područje	Godine				Index		
		2012.	2013.	2014.	2015.	13/12	14/13	15/14
1.	Republika Hrvatska	9.628	9.589	10.369	11.531	99,6	108,1	111,2

Izvor: Državni zavod za statistiku

Napomena: Državni zavod za statistiku podatke o robnoj razmjeni za jedinice lokalne i regionalne samouprave objavljuje u eurima i kunama tako da su navedeni podaci radi mogućnosti usporedbe s prethodnim razdobljima rezultat konverzije KN u EUR-e i postoji mogućnost minimalnih odstupanja

Prema izvoru Državnog zavoda za statistiku evidentno je da je **izvoz RH** u 2015. godini iznosio **11,53 mlrd. eura** što je za **11,2% više** u odnosu na prethodnu godinu,

OSTVARENI UVOZ

Tablica br. 31

u mil.. EUR-a

	Godine				Index		
	2012.	2013.	2014.	2015.	13/12	14/13	15/14
Republika Hrvatska	16.216	16.528	17.129	18.482	101,9	103,6	107,9

Izvor: Državni zavod za statistiku

U RH je u 2015. godini **uvezeno roba** u iznosu od **18,48 mlrd. EUR-a** što je za **7,9% više** u odnosu na 2014. godinu.

BILANCA VANJSKOTRGOVINSKE RAZMJENE

Tablica br. 32

u mil. EUR-a

R. br	Elementi	Republika Hrvatska			
		2011.	2012.	2013.	2014.
2	Izvoz	9.582	9.628	9.589	10.369
2.	Uvoz	16.281	16.216	16.528	17.129
3.	Bilanca	-6.699	-6.588	-6.939	-6.761
4.	Pokrivenost uvoza izvozom	58,9	59,4	58,0	60,5

Izvor: Državni zavod za statistiku

U RH do 2009. godine pokrivenost uvoza izvozom je ispod 50%, a od 2010. godine pokrivenost prelazi 50% tako da pokrivenost uvoza izvozom u 2012. god. iznosi 59,4%, u 2013. godini ta pokrivenost iznosi 58,0%, a u 2014. godini 60,5%.

Bilanca vanjskotrgovinske razmjene govori da je u 2015. godini izvezeno roba u vrijednosti 11,53 mlrd. eura, dok je u isto vrijeme uvezeno roba u vrijednosti 18,48 mlrd. eura, što znači da je ostvaren negativni efekt u iznosu od 6,95 mlrd. eura.

Pokrivenost uvoza izvozom u 2015. godini dostigla je stopu od 62,4%.

Što se tiče vanjskotrgovinske razmjene na razini RH svakako treba jačati administrativnu sposobnost institucija sustava, uvažavajući sve principe liberalnog tržišta, koje će svojim radom doprinijeti da se taj nepovoljni odnos promijeni u korist izvoza, prije svega, onih roba koje kvalitetom odskaču od uvezenih te na taj način ćemo jačati domaću proizvodnju, a i sačuvati radna mjesta.

4.6. Zaposlenost i nezaposlenost u Republici Hrvatskoj i Vukovarsko – srijemskoj županiji

Prema podacima HZZ-a i HZMO-a koji se baziraju na administrativnim izvorima, 2015. godine u RH je bilo **1.692.672 aktivnog stanovništva**, što je 1,3% više u odnosu na 2014. godinu.

Godišnji prosjek registriranog broja zaposlenih u 2015.g. bio je **1.427.733**, što je za 0,74% više nego u prethodnoj godini.

Od 1.427.733 prosječno zaposlenih, u pravnim i fizičkim osobama je evidentirano u prosjeku 1.325.019, u obrtu i slobodnim zanimanjima 81.372, dok je osiguranika poljoprivrednika u prosjeku bilo 21.127.

Najveće relativno smanjenje je zabilježeno kod individualnih poljoprivrednika – 7,1 %, zatim kod obrtnika i slobodnih profesija – 3,6%, dok je kod pravnih i fizičkih osoba zabilježeno povećanje od 1,15 %.

Prema području iz Nacionalne klasifikacije djelatnosti najveći broj zaposlenih osoba je bio u prerađivačkoj industriji (238.223 ili 16,69%), trgovini na veliko i malo, popravku vozila i motocikala (227.369 ili 15,93%), javnoj upravi i obrani te obaveznom socijalnom osiguranju (124.536 ili 8,72%), obrazovanju (107.394 ili 7,52%), te djelatnostima zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (98.363 ili 6,89%).

Registrirana nezaposlenost značajno se smanjila u 2015. godini, a u odnosu na 2014. godinu broj nezaposlenih je bio u prosjeku manji za 47.281 osoba ili 12,9%. U apsolutnim brojkama to znači da se 328.187 prosječno nezaposlenih osoba iz 2014. godine smanjio na 285.906 **nezaposlenih osoba prosječno u 2015. godini**.

Pod utjecajem ovih trendova i prosječna godišnja stopa registrirane nezaposlenosti se smanjila sa 18,8 % na 16,7 % u 2015. godini.

Na dan **31.12. 2015. g.** na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje je bilo evidentirano 285.468 **nezaposlenih osoba**, što je bilo za 9,88% manje nego u prosincu prethodne godine.

Za prikaz stopa nezaposlenosti po županijama korišteni su podaci osiguranicima mirovinskog osiguranja – zaposlenim osobama evidentiranim u HZMO, te podaci o nezaposlenim osobama sa Zavoda za zapošljavanje.

Prema toj metodologiji prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini iznosila je 16,7%, što je 11,17% manje nego prethodne godine, pri čemu je

nezaposlenost u devet županija (Istarska 7,5%, Grad Zagreb 8,4%, Varaždinska 10,9%, Primorsko goranska 12,4%, Međimurska 12,6%, Zadarska 14,3%, Dubrovačko neretvanska 15,9%, Krapinsko-zagorska 16,0 % i Koprivničko-križevačka 16,5%) bila niža od državnog prosjeka, a u svim ostalim županijama viša.

Najviša stopa nezaposlenosti je zabilježena u Sisačko-moslavačkoj županiji (32,5%), dok je po ovoj metodologiji u **Vukovarsko srijemskoj županiji stopa nezaposlenosti iznosila 30,3%**.

Za istaknuti je da je prosječna stopa nezaposlenosti u 2015. godini u svim županijama manja nego prethodne godine.

Nezaposlenim osobama smatraju se osobe koje zadovoljavaju kriterije iz odredaba Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (čl. 7 i čl. 11.) tj. osobe sposobne ili djelomično sposobne za rad, u dobi od 15 do 65 godina koja nije u radnom odnosu te ako:

- ne ostvaruje mjesečni primitak odnosno dohodak od samostalne djelatnosti koja se povremeno obavlja prema propisima o porezu na dohodak, a koji je veći od najvišeg iznosa novčane naknade utvrđene člankom 35. ovog Zakona
- nema registrirano trgovačko društvo, drugu pravnu osobu odnosno nema većinski dio u trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi
- nema registriran obrt, slobodno zanimanje ili djelatnost poljoprivrede ili šumarstva
- nije osigurana kao poljoprivrednik po propisima o mirovinskom osiguranju
- nije korisnik mirovine, osim korisnika koji ostvaruje pravo na invalidsku mirovinu na temelju profesionalne nesposobnosti za rad
- nije redoviti učenik ili student
- aktivno traži posao i raspoloživ je za rad

NEZAPOSLENE OSOBE PO KVALIFIKACIJAMA

Tablica br. 33

GODINA	Bez škole i nezavršena osnovna škola	Osnovna škola	Srednja škola za zanimanje do 3. godine i škola za KV i VKV	Srednja škola za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija	Viša škola I. stupanj fakulteta i viši stručni studij	Fakulteti, akademije, magisterij, doktorat	Ukupno
2004.	890	5.321	9.065	4.283	326	277	20.162
2005.	825	5.207	8.352	4.296	304	276	19.260
2006.	810	5.021	7.605	4.273	304	267	18.280
2007.	809	5.227	6.613	4.152	341	269	17.411
2008.	729	4.875	6.206	4.135	367	276	16.588
2009.	709	5.305	6.748	4.611	453	363	18.189
2010.	714	5.373	7.314	5.047	567	475	19.490
2011.	648	5.077	7.279	4.842	588	491	18.925
2012.	655	5.469	8.116	5.912	754	709	21.615
2013.	656	5.646	8.355	6.481	803	668	22.629
2014.	520	4.856	6.751	5.414	741	696	18.978
2015	433	4368	5782	4825	687	627	16.722

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni uredi Vinkovci i Vukovar

Na kraju 2015.godine na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje evidentirano je 16.722 nezaposlene osobe u Vukovarsko – srijemskoj županiji što je za 2.256 osoba ili 11,9% manje u odnosu na 2014.godinu.

Broj nezaposlenih osoba i trendovi u 2016. godini ukazuju na nastavak smanjenja broja evidentiranih nezaposlenih osoba, osobito pod utjecajem sezonskog zapošljavanja, provedbe mjera aktivnog zapošljavanja te odseljavanja stanovništva.

NEZAPOSLENOST U VUKOVARSKO – SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI U 2016. GODINI I USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2015. GODINI

Tablica br. 34

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2016/2015 za isti period
1.	31.12. 2015.	16.722	-	-
2.	Siječanj 2016.	17.076	Index 2/1 102,12	86,23
3.	Veljača 2016.	16.999	Index 3/2 99,55	85,42
4.	Ožujak 2016.	16.322	Index 4/3 96,01	84,07
5.	Travanj 2016.	14.991	Index 5/4 91,79	82,6
6.	Svibanj 2016.	13.792	Index 6/5 92,00	82,11
7.	Lipanj 2016.	13.175	Index 7/6 93,53	83,94
8.	Srpanj 2016.	13.210	Index 8/7 100,27	84,25

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Nezaposlenost se u Vukovarsko – srijemskoj županiji u 2016. godini od mjeseca siječnja do lipnja kontinuirano smanjuje, dok se u srpnju neznatno povećala. U odnosu na isto razdoblje prethodne godine nezaposlenost se smanjila te je krajem srpnja 2016. godine nezaposlenost manja za 15,75 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine.

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOJ SLUŽBI VINKOVCI

Tablica br. 35

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2016/2015 za isti period
1.	31.12.2015.	12.056	-	-
2.	Siječanj 2016.	12.244	Index 2/1 101,56	85,46
3.	Veljača 2016.	12.218	Index 3/2 99,79	85,43
4.	Ožujak 2016.	11.789	Index 4/3 96,49	84,38
5.	Travanj 2016.	10.870	Index 5/4 92,21	83,68

6.	Svibanj 2016.	10.036	Index 6/5 92,33	83,13
7.	Lipanj 2016	9.683	Index 7/6 96,48	85,93
8.	Srpanj 2016.	9.715	Index 8/7 100,33	85,42

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje – Područni ured Vinkovci

NEZAPOSLENOST U PODRUČNOM UREDU VUKOVAR

Tablica br. 36

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2016/2015 za isti period
1.	31.12.2015.	4.666	-	-
2.	Siječanj 2016.	4.832	Index 2/1 103,56	88,24
3.	Veljača 2016.	4.781	Index 3/2 98,95	85,41
4.	Ožujak 2016.	4.533	Index 4/3 94,81	83,13
5.	Travanj 2016.	4.121	Index 5/4 90,91	79,88
6.	Svibanj 2016.	3.756	Index 6/5 91,14	79,51
7.	Lipanj 2016.	3.492	Index 7/6 92,97	78,86
8.	Srpanj 2016.	3.495	Index 8/7 100,09	81,15

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

NEZAPOSLENOST U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2016. GODINI I USPOREDBA S ISTIM PERIODOM U 2015. GODINI

Tablica br. 37

Red.br	Razdoblje	Broj nezaposlenih	Index	Index 2016/2015 za isti period
1.	31.12.2015.	285.468	-	-
2.	Siječanj 2016.	293.236	Index 2/1 102,72	89,07
3.	Veljača 2016.	289.429	Index 3/2 98,70	87,77
4.	Ožujak 2016.	276.406	Index 4/3 95,50	86,59
5.	Travanj 2016.	254.591	Index 5/4 92,11	85,70
6.	Svibanj 2016.	232.327	Index 6/5 91,26	84,37
7.	Lipanj 2016.	219.491	Index 7/6 94,48	84,40
8.	Srpanj 2016.	217.089	Index 8/7 98,91	84,15

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje

Što se tiče stanja nezaposlenosti u RH za prvih 7 mjeseci 2016. godine, možemo konstatirati da je nezaposlenost konstantno opadala od siječnja pa sve do srpnja.

Na razini RH nezaposlenost u mjesecu srpnju 2016. godine je **pala za 15,85 % u odnosu na isti period protekle godine.**

5. OBRTNIŠTVO

Zakon o obrtu propisuje da je obrt samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu s člankom 8. ovog Zakona od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Obrtnik u smislu ovoga Zakona je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Obrti u smislu ovoga Zakona su:

1. slobodni obrti za obavljanje kojih se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit
2. vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži ispit o stručnoj osposobljenosti, vezani obrti za obavljanje kojih se traži odgovarajuća srednja stručna sprema i vezani obrti za obavljanje kojih se kao uvjet traži majstorski ispit
3. povlašteni obrti koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice, odnosno dozvole koju izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost propisana posebnim propisom ovisno o djelatnosti.

Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu, a za obavljanje povlaštenih obrta mora imati i povlasticu, odnosno dozvolu. Sukladno Zakonu o obrtu (NN br. 143./13.), obrtnicu izdaje nadležni županijski ured na čijem području će biti sjedište obrta, a povlasticu nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost utvrđena posebnim propisima, ovisno o djelatnosti obrta.

Koncem 2015. godine, prema podacima Hrvatske obrtničke komore, **u RH je bilo aktivnih 76.222 obrta**, od čega je 74.409 bilo u radu, u 1.206 je privremeno bio obustavljen rad, dok je 607 obrta bilo registrirano, ali nisu otpočeli s radom. Tijekom 2015. godine neprekidno je poslovalo 69.157 obrta, dok je sezonsko obavljanje djelatnosti evidentirano kod 7.065 obrtnika. Nepovlaštenih obrta je bilo 74.358, a povlaštenih 1.864.

Najviše obrta je registrirano u Gradu Zagrebu – 12.224 (16,0%), zatim u Splitsko-dalmatinskoj županiji – 9.735 (12,8%), Primorsko-goranskoj županiji – 7.800 (10,2%), Istarskoj županiji – 7.271 (9,5%), te Zagrebačkoj županiji – 4.858 (6,4%).

Najmanje aktivnih obrta je bilo u Požeško-slavonskoj županiji – 896 (1,2%), zatim u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji – 1.060 (1,4%), u Ličko-senjskoj – 1.120 (1,5%) itd.

Iz ovih podataka je jasno da je broj aktivnih obrta u korelaciji sa veličinom županije, njenom gospodarskom snagom, te strukturom gospodarstva.

Ako gledamo **cehovski ustroj** u aktivnim obrtima prema oznaci glavne djelatnosti u sjedištu, **struktura na razini RH** izgleda kako slijedi:

- proizvodno zanatstvo 8.060 (10,6%)
- uslužno zanatstvo 27.864 (36,5%)
- ugostiteljstvo i turizam 12.649 (16,6%)
- trgovina 10.551 (13,8%)
- prijevoz osoba i stvari 7.208 (9,5%)
- ribarstvo, marikultura i poljodjelstvo 4.254 (5,6%)
- frizeri, kozmetičari, fitness 5.636 (7,4%)

U Vukovarsko-srijemskoj županiji je prema podacima Hrvatske obrtničke komore krajem prosinca bilo aktivnih **2.208 obrta**, što u odnosu na ukupan broj obrta u RH predstavlja **2,9%** .

Prema **cehovskom ustroju u Županiji** je poslovalo :

- proizvodno zanatstvo ..... 252 obrta (11,4%)
- uslužno zanatstvo ..... 756 obrta (34,2%)
- ugostiteljstvo i turizam ..... 299 obrta (13,5%)
- trgovina ..... 317 obrta (14,4%)
- prijevoz osoba i stvari ..... 123 obrta (5,6%)
- ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo ..... 286 obrta (13,0%)
- frizeri, kozmetika, fitness, njega tijela ..... 175 obrta (7,9%)

2.208 obrta koncem 2015. godine je prema evidenciji HZMO zapošljavalo **3.788 radnika** ili **1,7 radnika po obrtu**. Najveći broj obrtnika u prethodnim godinama zabilježen je 2007. godine kada je u Županiji poslovalo 3.275 obrta sa 6.679 zaposlenih, što znači da se u **sedam godina krize izgubilo više od 1000 obrta i gotovo 2.900 radnih mjesta**. Ovakav pad broja registriranih obrta je težak udarac lokalnom gospodarstvu, ali nažalost i u cijeloj Hrvatskoj je zabilježen isti trend, što je posljedica ekonomske krize i otežanih uvjeta gospodarenja.

Na dan **30.06.2016.** godine u Vukovarsko-srijemskoj županiji je bilo registrirano **2.213 obrta**, što znači da je trend smanjenja aktivnih obrta zaustavljen, ali i da nema naznaka značajnijeg oporavka u ovom sektoru gospodarstva.

U tablici ispod prikazano je kretanje broja obrtnika po registriranim tijelima (Vukovar, Vinkovci, Županja, Ilok, Otok) kao i po pojedinim općinama odnosno naseljima od 2013. do polovine 2016. godine.

Najviše obrtnika, a prema podacima od 30.06.2016. bilježi Ispostava Vinkovci i to 880 ili 39,7%, Vukovar broji 570 odnosno 25,8%, Županja 531 ili 24,0%, Otok 126 ili 5,7% te Ilok 106 ili 4,8%.

REGISTRIRANI OBRTI – TRENDVI 2013. – 30.06.2016.

Tablica br. 38

GRAD - OPĆINA - NASELJE	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016
Vukovar	469	458	429	426
1. Vukovar	457	447	419	415
2. Sotin	9	8	7	7
3. Lipovača	3	3	3	4
Bogdanovci	20	15	11	12
1. Bogdanovci	8	6	3	4
2. Petrovci	9	5	5	6
3. Svinjarevci	3	4	3	2
Borovo	51	46	42	45
Lovas	11	8	5	5
1. Lovas	6	5	3	3
2. Opatovac	5	3	2	2
Negoslavci	8	8	7	7
Tompojevci	19	17	20	19
1. Berak	5	5	6	6
2. Bokšić	2	2	1	1
3. Čakovci	3	3	4	4
4. Grabovo	0	0	0	0
5. Mikluševci	3	2	2	2
6. Tompojevci	6	5	7	6
Tovarnik	28	21	22	20
1. Ilača	12	9	9	7
2. Tovarnik	16	12	13	13
Trpinja	41	37	40	36
1. Bobota	8	7	8	8
2. Bršadin	11	12	10	7
3. Čelije	0	0	0	0
4. Ludvinci	0	0	1	1
5. Pačetin	5	5	4	3
6. Trpinja	14	10	12	12
7. Vera	3	3	5	5
UKUPNO SJEDIŠTE VUKOVAR	647	610	576	570
ISPOSTAVA VINKOVCI	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.
Vinkovci	571	588	563	559
Andrijaševci	45	42	39	43
1. Andrijaševci	21	21	20	24
2. Rokovci	24	21	19	19
Ivankovo	92	96	91	100
1. Ivankovo	70	73	68	76
2. Prkovci	6	6	6	6
3. Retkovci	16	17	17	18
Jarmina	17	20	19	20
Markušica	16	15	12	13
1. Gaboš	3	4	3	4
2. Karadžičevo	2	2	1	1
3. Markušica	7	6	5	5
4. Ostrovo	4	3	3	3
5. Podrinje	0	0	0	0

Nuštar	52	51	44	47
1. Cerić	10	11	9	11
2. Marinci	2	3	3	5
3. Nuštar	40	37	32	31
Stari Jankovci	33	34	31	31
1. Novi Jankovci	7	7	8	9
2. Orolik	3	3	2	2
3. Slakovci	7	7	7	7
4. Srijemske Laze	1	2	1	1
5. Stari Jankovci	15	15	13	12
Stari Mikanovci	38	36	30	30
1. Novi Mikanovci	0	0	1	1
2. Stari Mikanovci	38	36	29	29
Tordinci	17	16	14	14
1. Antin	4	4	4	4
2. Korog	8	9	8	8
3. Mlaka Antinska	0	0	0	0
4. Tordinci	5	3	2	2
Vođinci	24	24	23	23
UKUPNO ISPOSTAVA VINKOVCI	905	922	866	880
ISPOSTAVA ŽUPANJA	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.
Županja	187	221	207	206
Štitar	20	17	16	16
Babina Greda	34	41	37	39
Bošnjaci	27	37	35	35
Cerna	67	74	69	71
1. Cerna	60	66	62	64
2. Šiškovci	7	8	7	7
Drenovci	58	56	56	53
1. Drenovci	38	36	38	36
2. Posavski Podgajci	7	8	7	8
3. Rajevo Selo	5	5	5	3
4. Račinovci	7	6	5	5
5. Đurići	1	1	1	1
Gradište	23	24	22	22
Gunja	48	44	42	42
Vrbanja	47	53	48	47
1. Soljani	13	14	10	10
2. Strošinci	3	6	5	5
3. Vrbanja	31	33	33	2
UKUPNO ISPOSTAVA ŽUPANJA	511	567	532	531
ISPOSTAVA ILOK	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.
1. Ilok	88	79	78	76
2. Bapska	19	16	16	15
3. Mohovo	4	4	4	4
4. Šarengrad	12	10	10	11
UKUPNO ISPOSTAVA ILOK	123	109	108	106

ISPOSTAVA OTOK	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	30.06.2016.
Otok	55	58	57	60
1. Komletinci	12	11	12	14
2. Otok	43	47	45	46
Privlaka	31	33	31	29
Nijemci	41	41	38	37
1. Apševci	1	2	2	2
2. Banovci	1	2	1	1
3. Donje Novo Selo	5	5	4	3
4. Đeletovci	7	6	5	4
5. Lipovac	6	5	5	5
6. Nijemci	17	16	16	17
7. Podgrađe	3	4	4	4
8. Vinkovački Banovci	1	1	1	1
UKUPNO ISPOSTAVA OTOK	127	132	126	126
UKUPNO ŽUPANIJA	2.313	2.340	2.208	2.213

Izvor: Ured državne uprave, Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne poslove Vukovar

BROJ AKTIVNIH OBRTA U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJI PREMA DJELATNOSTIMA NA DAN 30.06.2016.

Tablica br. 39

SIFRA PODRUČJA	NAZIV PODRUČJA DJELATNOSTI	UKUPNO OBRTA
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	295
B	Rudarstvo i vađenje	0
C	Prerađivačka industrija	282
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom	2
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	5
F	Građevinarstvo	467
G	Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	309
H	Prijevoz i skladištenje	121
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	202
J	Informacije i komunikacije	74
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	9
L	Poslovanje nekretninama	11
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	102
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	51
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	2
P	Obrazovanje	9
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	16
S	Ostale uslužne djelatnosti	255
T	Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0
U	Djelatnosti izvanteritorijalnih organizacija i tijela	0
	UKUPNO RAZVRSTANO	2.213
	UKUPNO NERAZVRSTANO	0
	UKUPNO OBRTA	2.213

Izvor: Obrtni registar RH – broj obrta prema NKD 2007

6. PROGRAMI POTPORA I POTICAJNIH MJERA ZA RAZVOJ MALOG GOSPODARSTVA U VUKOVARSKO-SRIJEMSKOJ ŽUPANIJU

Sukladno *Strategiji poticanja malog gospodarstva RH*, Vukovarsko – srijemska županija je osmislila i donijela Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva s primarnim ciljem stvaranja povoljne i zdrave poduzetničke klime u smislu osiguravanja povoljnih financijskih, institucionalnih, kadrovskih i drugih preduvjeta za brži razvoj poduzetništva na području Županije.

U nastojanju ostvarenja gore navedenih preduvjeta a prije svega osiguravanja povoljnih financijskih uvjeta za poduzetnike Vukovarsko – srijemska županija je u 2015. kao i u prvoj polovici 2016.godine provodila sljedeće programe:

6.1. Jamstveni fond za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji

Temeljem Odluke o dodjeli sredstava iz Programa Jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji za 2014. godinu Ministarstva gospodarstva te Ugovora o doznačavanju sredstava za provedbu navedenog programa, Vukovarsko – srijemska županija je osigurala **1.252.200,00 HRK** namijenjenih poduzetnicima koji prilikom realizacije svojih poduzetničkih projekata nemaju dostatne instrumente osiguranja prema financijskim institucijama.

Korisnici jamstava mogu biti gospodarski subjekti – mali i srednji poduzetnici čija je pretežita djelatnost prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti NKD – 2007 u područjima odnosno odjeljcima C10 –C33 a koji investiraju u projekte koji imaju posebno značenje za razvoj gospodarstva i inovacija u gospodarstvu na području Vukovarsko – srijemske županije.

Ugovorom o provedbi programa Jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji za 2014.godinu sklopljenog između Vukovarsko – srijemske županije i Agencije za razvoj Vukovarsko – srijemske županije Hrast d.o.o., Županija je ovlastila agenciju za provedbu navedenog programa.

6.2. Program kreditiranja poduzetnika „Kreditom do uspjeha 2014., Mjera 1 – Kreditom do konkurentnosti“

Ugovorom o provedbi Programa kreditiranja poduzetnika „Kreditom do uspjeha 2014., Mjera 1 – Kreditom do konkurentnosti“ sklopljenog između Ministarstva poduzetništva i obrta, Vukovarsko – srijemske županije te poslovnih banaka – partnera, poduzetnicima koji investiraju na području Županije, prije svega u proizvodne djelatnosti, osiguran je kreditni potencijal u visini od **15.000.000,00 HRK**.

Korisnici kredita mogu biti trgovačka društva, obrti i profitne ustanove koji ulažu na području Vukovarsko – srijemske županije, neovisno o sjedištu odnosno prebivalištu.

Kreditni se mogu iskoristiti za kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata, nabavku opreme te za obrtna sredstva. Minimalni iznos

kredita je 100.000,00 HRK dok je najviši iznos 5.000.000,00 HRK. Rok otplate za nabavku opreme je do 7 godina, za ulaganja u gospodarske objekte do 10 godina. Ministarstvo poduzetništva i obrta te Vukovarsko – srijemska županija subvencioniraju kamatnu stopu svaki po 2 postotna poena za proizvodne djelatnosti te svaki po 1 postotni poen za uslužne djelatnosti.

Povjerenstvo za provedbu postupka javnog natječaja „Kreditom do uspjeha 2014., Mjera 1 – Kreditom do konkurentnosti“ zaprimilo je ukupno 6 kreditnih zahtjeva za subvenciju kamatne stope u ukupnom iznosu od 19.900.000,00 HRK.

Subvencija kamatne stope u visini od 4% (2% VSŽ, 2% MINPO) odobrena je za 5 poduzetničkih projekata u ukupnom iznosu od **15.000.000,00** HRK čime je u cijelosti iskorišten kreditni potencijal programa temeljem kojega će Županija izdvajati oko 300.000,00 HRK godišnje za subvenciju kamatne stope poduzetnicima.

Realizacijom navedenih kreditnih zahtjeva očekuje se otvaranje 44 nova radna mjesta.

6.3. Program kreditiranja poduzetnika „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2014.“

Ugovorom o poslovnoj suradnji na provedbi Programa kreditiranja poduzetnika „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2014.“ zaključenim između Vukovarsko – srijemske županije i Privredne banke Zagreb, Županija je osigurala kreditni fond u visini od **11.500.000,00** HRK iz kojeg će odobravati poduzetničke kredite, a sve temeljem namjenski oročenog depozita u iznosu od 500.000,00 HRK.

Korisnici kredita mogu biti obrti, mala i srednja trgovačka društva, zadruge, profitne ustanove i obiteljska poljoprivredna gospodarstva koji ulažu na području Vukovarsko – srijemske županije, neovisno o sjedištu odnosno prebivalištu.

Pravo na korištenje sredstava iz programa nemaju poduzetnici koji ulažu u sljedeće djelatnosti ili namjene: proizvodnja oružja, streljiva, vojne i policijske opreme, kockarnice, kladionice i slične djelatnosti, proizvodnja, prerada i distribucija duhana, provođenje pokusa na životinjama, ugostiteljski objekti koji isključivo pružaju usluge točenja pića, benzinske postaje, prodajni auto saloni.

Kredit se mogu koristiti za: kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata, kupovinu poljoprivrednog zemljišta, nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme, nabava novih proizvodnih objekata (plastenici, staklenici), podizanje dugotrajnih nasada, trajna obrtna sredstva. Najniži mogući iznos kredita je 76.000,00 HRK dok je najviši 760.000,00 HRK.

Rok otplate za investicijske kredite je do 6 godina, za trajna obrtna sredstva do 3 godine. Vukovarsko – srijemska županija subvencionira kamatnu stopu na poduzetničke kredite u visini od 2,2 postotna poena.

Povjerenstvo za provedbu postupka javnog natječaja „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2014“ je zaprimilo ukupno 37 zahtjeva za

poduzetničke kredite u ukupnom iznosu od 17.204.500,00 HRK. Od strane poslovne banke – partnera je odobreno ili je u završnoj fazi obrade **27** kredita u ukupnom iznosu od **11.500.000,00** HRK čime je u cijelosti iskorišten kreditni fond programa. Županija će godišnje u svrhu subvencije kamatne stope po ovom programu izdvojiti oko 250.000,00 HRK.

Realizacijom svih navedenih kreditnih zahtjeva očekuje se otvaranje 54 nova radna mjesta.

6.4. Program kreditiranja poduzetnika „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2016.“

Ugovorom o poslovnoj suradnji na provedbi Programa kreditiranja poduzetnika „PBZ – Poduzetnik Vukovarsko – srijemska županija 2014.“ zaključenim između Vukovarsko – srijemske županije i Privredne banke Zagreb, Županija je osigurala kreditni fond u visini od **5.000.000,00** HRK iz kojeg će odobravati poduzetničke kredite, a sve temeljem namjenski oročenog depozita u iznosu od 250.000,00 HRK.

Korisnici kredita mogu biti obrti, mala i srednja trgovačka društva, zadruge, profitne ustanove i obiteljska poljoprivredna gospodarstva koji ulažu na području Vukovarsko – srijemske županije, neovisno o sjedištu odnosno prebivalištu.

Kredit se mogu koristiti za: kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata, kupovinu poljoprivrednog zemljišta, nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme, nabava novih proizvodnih objekata (plastenici, staklenici), podizanje dugotrajnih nasada, trajna obrtna sredstva. Najniži mogući iznos kredita je 76.000,00 HRK dok je najviši 1.500.000,00 HRK.

Rok otplate za investicijske kredite je do 7 godina, za trajna obrtna sredstva do 3 godine. Vukovarsko – srijemska županija subvencionira kamatnu stopu na poduzetničke kredite u visini od 2,1 postotna poena.

Subvencija kamatne stope je odobrena za 10 kredita u ukupnom iznosu od **5.000.000,00** HRK čime je u cijelosti iskorišten kreditni fond programa. Županija će godišnje u svrhu subvencije kamatne stope po ovom programu izdvojiti oko 100.000,00 HRK.

Realizacijom navedenih kreditnih zahtjeva otvoreno je 20 novih radnih mjesta.

Vukovarsko – srijemska županija za subvenciju kamatnih stopa na poduzetničke kredite kroz sve programe koji su trenutno u provedbi godišnje izdvaja oko 500.000,00 HRK.

7. ZAKLJUČNO

Nakon šest godina kontinuiranog pada, Republika Hrvatska, a isto tako i Vukovarsko-srijemska županija, su u 2015. godini konačno zabilježili pozitivnu stopu gospodarskog rasta.

Realni **BDP** je u 2015. godini porastao za **1,6%** u odnosu na 2014. godinu, a što je znatno više od procjena koje su prognozirale rast oko 0,5%.

Zbog pada BDP-a u godinama krize, kumuliranog u postotku od 12,3%, jasno je da će nacionalnom gospodarstvu trebati duže vrijeme rasta po relativno visokim stopama, kako bismo se vratili na intenzitet gospodarskih aktivnosti iz vremena prije krize. Višegodišnji pad BDP-a je jednim dijelom bio posljedica globalne krize, ali još više rezultat neprovođenja ili nepravodobnog provođenja strukturnih reformi.

Gospodarstvo RH je dugo godina svoj rast temeljilo na osobnoj potrošnji, državnoj potrošnji i s tim u vezi, velikim investicijama u fiksni kapital, dakle dugotrajnu imovinu (cestogradnja, stanogradnja i dr.).

Pad kupovne moći građana i izostanak javne potrošnje zbog stalnog deficita u proračunu, dospijeće na naplatu kredita kojima je financirana osobna potrošnja a ne potencijalna konkurentnost gospodarstva, te nepovoljno poslovno okruženje za nove investicije, pogotovo u proizvodne djelatnosti, rezultirali su dramatičnim padom gospodarskih aktivnosti i vrlo sporim izlaskom iz krize koja je uslijedila.

Makroekonomski pokazatelji gospodarstva u RH za 2015. godinu, kao i pokazatelji uspješnosti za prva dva tromjesečja 2016. pokazuju oporavak i zaustavljanje negativnih trendova, ali intenzitet tog oporavka još uvijek nije dostatan da bi se osjetile značajnije promjene na tržištu rada, rastu kupovne moći i rastu investicijskog potencijala.

Ono što posebno ohrabruje jest činjenica da su najveći utjecaj na rast BDP-a imali prerađivačka industrija i povećani izvoz roba, ali i već tradicionalno stalni rast prihoda od turizma.

Kada ovim pokazateljima pridodamo sve intenzivnije i sve kvalitetnije povlačenje sredstava iz strukturnih fondova EU, značajno smanjenje godišnjeg deficita državnog proračuna i oslobađanje proračunskih sredstava za provođenje strukturnih reformi, nije nerealno očekivati da bi stope gospodarskog rasta u narednim razdobljima mogle biti i dosta veće od aktualnih.

Pozitivni pomaci vidljivi su i gospodarstvu Vukovarsko-srijemske županije, a to se vidi iz slijedećih podataka:

- ukupni prihodi poduzetnika porasli su za 10,1% u odnosu na prethodnu godinu i što je bitno rasli su u bitno većem intenzitetu nego je rast ukupnih rashoda,
- ostvarena dobit razdoblja od 639 mil. kuna je gotovo 30% veća nego 2014. g.,

- gubitci poduzetnika koji imaju negativno poslovanje su iznosili 226 mil. kuna i za 55% su manji nego u prethodnoj godini,
- prosječne mjesečne neto plaće su zabilježile tek neznatan nominalni rast, ali zbog utjecaja negativne inflacije i takav rast je povećao realnu kupovnu moć građana,
- investicije poduzetnika u 2015. godini su dosegle 571 mil. kuna, što je tri puta više nego u prethodnoj godini,
- pokazatelji uspješnosti poslovanja (produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost) imaju trendove rasta u odnosu na prethodna razdoblja,
- broj zaposlenih kod poduzetnika na bazi sati rada se povećao na 17.217 ili 9,4% više nego ih je bilo tijekom 2014. godine;

No, i pored ovih dobrih pomaka i pokazatelja pred gospodarstvom Vukovarsko-srijemske županije, kao i drugih slavonskih županija su veliki izazovi budući da postojeća struktura gospodarskih aktivnosti nije u mogućnosti proizvesti željene i potrebne stope rasta .

U strukturi gospodarstva prevladavaju djelatnosti primarne proizvodnje i djelatnosti sa niskim stupnjem dodane vrijednosti, te trgovina i građevinarstvo kao djelatnosti koje je kriza osobito pogodila, a takva struktura, kao i uvođenje novih, potencijalno profitabilnijih djelatnosti, iziskuju duži vremenski rok.

Obrtništvo, vrlo značajan segment svakog razvijenog gospodarstva, najteže se nosilo sa izazovima krize i u proteklih sedam godina je potpuno devastirano i gledano u lokalnim okvirima, u tom je dijelu gospodarstva izgubljen ogroman broj radnih mjesta.

Posljedica navedene strukture je premali broj zaposlenih u odnosu na raspoložive resurse, relativno male plaće i niska kupovna moć, što u konačnici ima izravan utjecaj na potrošnju i pokretanje novih investicijskih ciklusa.

Za izlazak iz začaranog kruga siromaštva u kome se trenutno nalazimo nužno je pokrenuti nove investicijske cikluse.

Nužna poduzetnička infrastruktura postoji (poduzetničke zone, inkubatori, potporne institucije, prostorni planovi...), kapital po primjerenim uvjetima je sve dostupniji i ono na čemu svi moramo inzistirati jeste stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja i poticanje privatne inicijative i poduzetništva.

Županija raspolaže sa vrlo atraktivnim i u svijetu biznisa trenutno vrlo aktualnim gospodarskim potencijalima (poljoprivredno zemljište, šume, nafta i zemni plin, prometni položaj, ljudski potencijali...).

Međutim, da bi ti resursi bili u funkciji razvoja, nužno ja da njima upravljaju ili gospodare zajednica ili poduzetnici koji će ih znati oplemeniti i usmjeriti u projekte od kojih će svi imati koristi – i država, i lokalna zajednica i poduzetnik.

Financijska i upravljačka decentralizacija s razine države, strateško promišljanje i stvaranje prostornih i infrastrukturnih pretpostavki na lokalnim razinama, socijalno-gospodarski konsenzus i stvaranje općeg pozitivnog poslovnog okruženja, osnovne su pretpostavke za pokretanje novih investicijskih ciklusa.

Ujednačen razvoj svih područja u RH, otvaranje novih radnih mjesta i zaustavljanje daljnje depopulacije, osobito ruralnih područja, trebali bi biti najvažniji ciljevi za Vukovarsko- srijemsku županiju, a da bi se to postiglo posebno je bitno da potencijali kojima raspolažemo budu valorizirani kao strateški resursi u okviru nacionalnog gospodarstva.

Takav pristup je pretpostavka za provedbu reindustrijalizacije u okvirima lokalnog gospodarstva, a što je ujedno i preduvjet za razvoj ovoga kraja i ove regije.

U konačnici može se zaključiti da je stanje u gospodarstvu Vukovarsko-srijemske županije, unatoč pozitivnim pomacima u 2015. godini i dalje vrlo složeno i da je nužno čim prije pokrenuti nove investicijske cikluse, jačati konkurentnost lokalnih gospodarskih subjekata, poticati inovativnost i uvođenje novih tehnologija, ulagati u humani kapital, a sve sa ciljem da se izmjeni postojeća niskoakumulativna struktura gospodarstva u korist gospodarstva u kome će prevladavati djelatnosti sa visokom stopom dodane vrijednosti.

Ostvarenjem tog cilja stvorit će se pretpostavke za rješavanje gorućih društvenih i socijalnih problema u ovoj Županiji, ali i cijeloj regiji, od kojih su depopulacija i visoka stopa nezaposlenosti najznačajniji i najhitniji za rješavanje.